

ANUL XXV
29
(1 054)
Simbătă
17 iulie
1982
12 pagini
4 lei

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

17 ANI DE LA CONGRESUL AL IX-LEA AL P. C. R.

LITERATURA ROMÂNĂ SUB SEMNUL DEMNIȚĂȚII, ANGAJĂRII ȘI VALORII

Timp istoric

Există, în istoria unei națiuni, momente care relevă cel mai bine fizionomia și de la care, în încordarea de spirit cu care-și asumă și își construiește destinul, se poate obține măsura cea mai exactă a operelor și duratei propriilor sale. Un astfel de moment în istoria noastră îl reprezintă, așa după cum se știe, Congresul al IX-lea al partidului, eveniment de producere cărui calendaristic, numărăm azi șaptesprezece ani. Echivalența acestei perioade în plan economic și social a dobândit însă dimensiuni cu mult mai mari și tot ce înregistram la capitolul prezentului și viitorului imediat poartă accentul unei adevărate epoci. O memorie în plină extensie, de altfel, și în plină putere de selecție a datelor care-și structurează pe porțiuni mari de timp însăși capacitatea de reflecție pentru ca fiecare, la nivelul răspunderilor și aptitudinilor sale, să definească și să imagineze propriul său efort, a propriei sale contribuții la făurirea operei comune. Căci, un punct de reper caracteristic pentru toată această etapă îl constituie, desigur, gradul deosebit de înalt al participării, semn distinctiv și categoric al largii arii problematice asupra căreia a fost chemată să se pronunțe întreaga societate și, în același timp, în spiritul real al democratizării relațiilor, să-și asume responsabilitatea unor opțiuni fundamentale ca și mijloacele concrete, pe tota durata lor, de a realiza și a realiza în condiții de înaltă calitate și de înaltă eficiență, de fapt întreaga această experiență pornită de atunci și până astăzi, sub raportul ideilor, o definiție cit

se poate de cuprinzătoare problemelor care au stat și stau în fața noastră pe tot acest amplu traiect, de la nivelul teoretic al construcției și până la acela practic, al finalizării obiectivelor stabilite în toate domeniile de activitate. Regăsim în această expunere argumentele de fond ale propriei noastre identități și ne regăsim mai cu seamă, pe parcursul celor șaptesprezece ani, în date și repere mereu ascendenți ale unei biografii inconfundabile și în același timp intim legate de toate transformările petrecute în țară. La cota de relief geologic s-a adăugat cota de relief economic și social și nu mai puțin cota nouă de relief spiritual, o îngemănare cit pe poate de evidentă a muncii și creației, a valorilor materiale și spirituale pe care și le creează și de care beneficiază un întreg popor.

În permanență deschis, dinamic și inovator, capabil de mari acțiuni și de puteri noi de reflecție, spiritul acestei epoci emană de la acel act memorabil care a fost Congresul al IX-lea și străbate prin spațiul de gândire și acțiune al tuturor celorlalți forumuri comuniste, până la zi, în demersul cotidian care încheie sau deschide o nouă experiență și evaluează o nouă posibilitate, un nou mod de a ne pune problemele dezvoltării, ale asigurării progresului pe mai departe, în noile condiții ale lumii contemporane. Într-un perimetru mai mult decât apropiat, al răstingerii sub toată încălțătura sa materială și emoțională, se situează și cultura și arta, domeniul care de asemenea poartă titlul de înalt și însemnat al acestei epoci, ale spiritului ei profund și unificator. În acest răstimp s-a pus noi temelii libertății de crea-

Vasile Pop: "Sărbătoare"

ROSTUL ÎN CETATE

Indotdeauna scriitorii, artiștii de meșteșug și artiștii de scenă au fost preocupati de rostul în cetate al artei lor. Poetizarea a fost în mod constant înțelesă ca valoare teoretică și practică iar fundamentarea sa ca principiu, ca trăsătură de menținut a creației și deci ca ideologie a acesteia, ca univers propriu uman, aparținând de asemenea aceluiași moment optim, inaugural, prin care ne raportăm decisiv la cel de al IX-lea Congres al partidului și facem din participarea noastră la înfăptuirea marilor obiective ale prezentului și viitorului un act de cultură propriu timpului pe care îl trăim.

Luceafărul

- IN PAGINA A 3-A
- Morometana • „Barbaria concretului” și arta romanului • Poeme de Adrian Păunescu
- IN PAGINILE 5, 6, 7 ȘI 8
- Antologia „Luceafărul” • Țara poezilor înne • Poeme de • Olimpiu Nustelean • Mircea Stănescu • Valeriu Bărgău • Anca Nicolae • Ion Trif Plesca • Mariana Păndaru • Marin Lupșanu • Camen Focsa • Nastasia Maniu • Florea Burban • Ioana Boian • Don David • Sandu Stelian • Daniel Corbu • Numele poetului de Cezar Ivănescu

Ani de împliniri

Literatura acestor ani a dobândit ope- re literare de valoare, care nu puteau apărea decât pe un pământ al păcii și al nădejdii libere. Muzele au prins glas și au cântat.

Cartea a devenit o componentă a vieții tuturor oamenilor, nevoia de literatură bună este imperioasă, nimeni nu a fost călcat de mai mulți cumpărați ca în prezent. Și aceasta este cea mai bună dovadă că se scrie o literatură de valoare, care ajunge la sufletul oamenilor, potolindu-le nevoia de adevăr și de frumos.

Ca să ajungă la oameni, literatura a pornit de la viață, de la realitate, adevărul este centrul preocupărilor și a interesului ei — omul — înfățișat în toată complexitatea sa. Nu cred că există scriitor care, în singurătatea camerei de lucru, scriind o poezie sau un roman o pică sau de teatru sau un articol, să nu se gîndească în acele momente la cititorii săi, să nu comunice cu ei.

Acest dialog tăcut (la care participă și cititorul, cumăndând sau nu cartea), certitudinea că ceea ce scrie constituie un răspuns la întrebările despre viață, despre lume în general, ale oamenilor, este condiția literaturii viabile.

Uniți sub tricolor

În lumină, dimineața cu tîrie, demnitate și cu dor soare din inimă crește mormur pur în creste

Avem cer albastru și zăvem ape și din lăptu aer viu-n zbor sevele-ntr-un singur trup ne suie din istorie venind în tricolor

Antimpuriu de iubire și de pace și de muncă și de spor noi cu brațele, cu mintea suim azi în tricolor

Invădînd mereu, întruna cîntîrînd mîndrul, luminos viitor lumii ne-arătăm destoinicie liberă, demni sub tricolor

Florentin Popescu

UCENICI LA ADEVĂR

În primăvara anului 1965, pe-un locușel banal teren de zăură al unei școli generale din București, o clasă întreagă, aflată la ora de educație fizică, lua cunoștință că face parte din lume și tot ceea ce e-n lume o atinge și-i modifică existența. O colegă a venit tot într-o zi, s-a oprit la marginea terenului și printre lacrimi ne-a anunțat un eveniment. Nu știam noi prea bine (nu știam noi chiar deloc) ce-avea să se întâmple dar tensiunea emoției sentimentului cu care părinții coborau vocea (la masă, în discuțiile lor) ne-au cuprins și pe noi, copii în vîrstă de 14 ani. Sigur, citisem cu înfigurare în '64 despre prezințatului complex interstatal; sigur, o mult prea omenească bucurie ne cuprinsese cînd putusem să optăm între mai multe limbi de circulație universală cu vreo doi ani în urmă. Dar, de-atunci, din 1965, mulți dintre noi am rămas cu obișnuința de a citi ziarele, de a primi evenimentele politice cu mare atenție, pentru că aventura oricărei conștiințe începe din momentul în care lumea sensibilă prinde substanță, se luminează sub forma unei idei, iar lumea noastră prindea atunci contur sub flama unei idei politice. În vara lui '65 aveam să pricepem multe din discuțiile critice dintre părinți, aveam să dăm de rost multor alu-

Constantin Șian

Continuare în pag. a 11-a

REFLEX

Amintiri de vară

nu s-ar fi putut spune că-i vară, oloi friguroase cădeau pe cîmp și grăul creștea mai puțin și se secerat, ciocnea mai puțin și se înnegră albeindu-se cînd într-o parte cînd în alta, o suferință stranie îl cotopea din rădăcini. Transpira — pielea de broască acum — și cerul, rîios și el parcă, se spîrgăre în mici puncte, pestriți, că numai ce țeseși afară, pe prispă, și ochii te și furnicu reci, te minca toa-

A. I. Zăinescu

Continuare în pag. a 10-a

SPECIFICUL NAȚIONAL ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (III)

Un important document programatic pe care-l reprezintă Expunerea la Plenara C.C. al P.C.R. din 1-2 iunie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, preconizînd unirea tuturor eforturilor de cercetare în domeniul istoriei, sublimă, implicit, necesitatea asigurării și dezvoltării în fiecare domeniu al culturii a unei concepții de ansamblu unitare. Această teză își dovedește deplina actualitate și în aria disciplinei noastre, care — de ce să n-o recunoaștem? — mai are încă de suferit de pe urma unor viziuni fragmentariste, incapabile să deslușească, dincolo de simpla însușire de opere, sau a caracteristicilor incidentale ale fenomenelor, vastele orizonturi lăuntrice generate de impactul dintre istoria existenței naționale și creația literară.

În ultimii șaptesprezece ani, sub imperiul mutațiilor survenite după Congresul al IX-lea al P.C.R. în climatul ideologic și științific al țării, s-au întreprins fructuoase cercetări menite să scoată în evidență specificitatea căilor de dezvoltare ale scriiturii române.

Astfel putem afirma că, astăzi, privim cu alți ochi așa numita literatură veche, aducîndu-se noi și decisive argumente în favoarea tezei că, și în această epocă, nu avem de a face cu un simplu reflex al unor modele străine, ci cu o asimilare creatoare, în consonanță cu necesitățile spirituale ale culturii noastre. Amintim și exegezele despre baroc, dintre care unele înscriu o contribuție de seamă în dezbaterile asupra particularităților acestui stil, nu numai în plan național ci și universal.

Trecînd la perioade mai apropiate, în timp, mă voi servi, drept piesă demonstrativă, de volumul *Classicism și romantism în literatura română și literatura germană*, aflat sub tipar, rod al colaborării dintre Muzeul Literaturii Române și Așezămîntul pentru conservarea și valorificarea moștenirii clasice germane din Weimar. Un schimb de opinii între specialiștii din țara noastră și cei din R.D. Germană, cu concluzii dintre cele mai instructive, pe care încerc să le sintetizez în cele ce urmează.

O particularitate semnificativă de mai tîrziu cercetătorii relevă persistentă romantismul românesc, mult mai mare decît cea cunoscută în țările unde a luat mai tîrziu ființă, practic, alături de alte romantisme din Sud-Estul Europei, oferind caștea cel mai îndelungat supraviețuitor. În privința cauzelor pricinile diferă, este însă cert că o explicație completă trebuie să însoțească studiul împrejurărilor istorice cu rezultatele unor analize structurale. Astfel, faptul că în literatura română n-a existat o epocă propriu-zisă a clasicismului a făcut ca afirmarea romantismului să nu aibă de înfruntat opoziția altor idealuri culturale. Mai mult, în condițiile în care, în țara noastră, viața rurală îndelungă un rol atât de covârșitor, cînd creația literară își păstrase contactul nemijlocit cu folclorul, romantismul nu mai putea semnifica o „reîntorcere”, o „redescoperire” a unor astfel de realități, în cel mai bun caz, o constatare și o dezvoltare a transfigurării lor artistice.

În acest fel, trecerea la faza modernă a literaturii, produsă sub egida esteticii mișcări, n-a cunoscut momente de ruptură, sau de opoziții radicale, ca pe alte meridiane, ci a evidențiat o

Al. Oprea

Continuare în pag. a 3-a

BOJIN

Respirări

de Nichita Stănescu

În mod ciudat și nu tocmai prozatori, au lăsat de mîini și epoci sunt înfrînt mai tîrziu, mai delicat și tocmai de aceea mai dur în aparență decît ceea ce numim în profesia noastră, poezie.

Poezia, după opinia noastră de iubitor nedemnit de poezie, în limbaj juridic vorbind, exaltă legea.

Prozatorul, după opinia noastră de iubitor de proză, nedemnit, din punct de vedere juridic și cel care descrie drumul accidentat de pină la lege.

M-am mai întreb tot cînd, dacă nu putem considera multul pe o întimplare exaltată.

„Poetul ca și iminunata înfăptuire a marelui nostru sculptor Brăncuși și a idiomului pietrei lui sculptate și intitulat „Sărutul”.

Adică o cauză care se lipsește bruscat de efectul ei.

Prozatorul departe chipușca din sînt, pune aer, timp și întimplări înire cauză și efect.

Tocmai de aceea imi vine să spun că poetul este un vates iar

săm rachete ci lansăm cărți. Așa o și fost.

Vitrina poeziei și ea a fost jupuită de toate romanul lui Bojîn și caodă de cometa se făcu cititorul superștios de un autograf.

Acum cînd el nu este de față pot să spun deschis cit de drag imi este Bojîn pentru că-și iubeste poporul lui ca un scriitor adevărat cum și imi iubesc poporul care m-a dăruit cu poezie.

A-și iubi poporul din care faci parte, a-și spune-n versuri sau în proză este cea mai de seamă avere pe care un spirit o poate da spiritualității universale.

Despre romanul lui Bojîn care este al doilea roman al lui care apare în limba română, nu zic vorbe, ci spun sentimente.

Voi autorul care nu seamănă cu scrisul său, — și vai poetului care nu seamănă cu versul său.

Bojîn Pavlovski este leit idealului lui umanist de înțelegere a trecerii timpului prin om și a trecerii omului prin timp.

INSEMNĂRI DESPRE MARIN PREDĂ (III)

Marin Preda avea un program de scris riguros. La început de-o regularitate exasperantă. Apărea senza în jur de nouă, venind din oraș, la două stîlci de apă minerală de la buget și fără să acorde o atenție specială celor din jur se retrăgea în camera.

Cobora pe la unsprezece, de cele mai multe ori bine dîșcut, semn ca lucrare cu spor, și se așeza la masa lui să mînce.

Stătea alături de masa lui Teodor Mazilu pe care-l saluta și-l întreba ce mai face și „cum merge cu satira”.

Singurul cu care avea conversații lejere era Fanuș Neagu că-și numea „amicul meu”.

Cu el făcea plimbări lungi, toate se noapte, pe altele strălucite de castani. După un timp am participat frecvent la aceste plimbări care deveniseră un fel de ritual.

Preda se ridica de la masă, își lua bastonul și întreba adresîndu-se parca tuturor și nimănui: — Care te plîmbi neam?

„În foseau, cel mai des, Fanuș, Mircea Dinescu și subșenanții. De obicei vorbea Fanuș, colorat, viu, ineputabil. Noi, mai tîrziu și mai cu înșurșur, ascultam metaforele debordante ale prozatorului bră-

REMEMORĂRI

lean pe vremea aceea, ne-realizînd că de fapt, Fanuș își scria în minte fragmentele de roman.

Povestea lucrurilor fabuloase cu hoi de cai bîntuind prin cîmpia Brăilei, descria mahalalele pitorești ale Brăilei vechi și, de cite ori sesiza vreun lucru mai interesant, Marin Preda se oprea și întreba: „asta se poate lua micimane?”. Adică dacă se poate prelua și folosi la o proză personală.

I-am povestit și eu atîva lucruri „mai ciudate”, mergînd pe un soi de mitologie ardelenescă și de fiecare dată mă puneam să repet povestirea ascultînd cu mare atenție și cîrîni detaliu.

Lucra la romanul *Delirul*, scria greu, demarase după o lungă perioadă de documentare și de multe ori îl priveau zărite în fața biroului de scris.

Într-o seară l-am înfrînt în clipa în care cobora din mașină cu o servietă diplomat de culoare ne-

gră pe care nu o ducea de mîner ci o ținea la piept ca pe un lucru extrem de prețios

„M-a înțapat gestul lui și l-am întrebat ce are în servietă.”

— Passos, mi-a zis, (nu știu de ce mă botezase Dos Passos, probabil din pricina unei pălării de cowboy primită de la Fanuș), aici am o comoară, Manuscrisul de la viitorul meu roman.

— Și de ce-l purtați după dumneavoastră?

— Păi, moncher, dacă mi-l fură cineva sînt nenorocit.

În clipa aceea m-a înlocuit în minte ideea de-a-l subțilia cumva manuscrisul, lucru care m-a reușit curînd grație colaborării perfecte cu Alexandru Andrișoiu.

Mircea Micu

(Continuare în numărul viitor)

Rețete estivală: Din cartea „Bucătăria fără foc, Rețimul crud”.

Cuțit umplut. Tăiem partea de cea a guilifier și je scobim. Din miezul obțîm, tocăm mîrunt, amestecăm cu pîine grăbuită, lapte, ceapă răzată, chimion pisat, ulei și un gălbenuș de ou. Trebuie făcut o compozitie cu care umplem guilie, denupura turnăm mîncare. Ajută de cei constipați.

Muştar cu unt. Mestecăm o sută de grame de unt cu trei gălbenușuri de ou, trei linguri de muștar și tot stîrea de ulei. Îl numem la rece după ce-l decorăm cu pătrunel. Ajută diabeticii.

Goga și Oltul

Greu e și haina să-ți duci
Pe umeri prin necontenitele furtuni ale
veacului,
Sint curenti care-ți răvesc
Buletinul de identitate din buzunar,
Pace nu e niciieri
Acolo unde se-nîmplă măcar un om să fie.
Greu e pe tălpile tale să mergi
Vintul te-nodăie din sale,
Greu e și cu propriul tău copil în spate să
mergi,
Greu e să-ți și un ziar în mână,
Dar ce greu trebuie să-ți fie acestui om
Să treacă prin furtunile potrivnice
Cu capul pe umeri și cu un riu în spinare.

Omul acesta — Goga se cheamă
Și riu pe care-l duce în cercă e Oltul,
De-acola de unde în Munții Carpați
izvorăște
Și pină la șes către Dunăre.

Și astfel el duce un riu la vărsare
Și se întoarce cumințe către izvoarele lui,
Cu Oltul în spate intră Goga la Academie,
Cu Oltul în spate iese Goga de la
Academie.

El duce în brațe lumina de riu,
El duce-n spinare destinul heraldic al apei,
Ce-a făcut poetul cu viața lui?
A trăit-o arzind, a trăit-o eroic.
A încorporat tineretile lui în Unirea cea mare,
A scris pe răsărit,
A scris pe cord deschis,
A fost cel mai înalt și mai dureros clopot
Din toate clopotele Transilvaniei.

A crezut într-o himeră apoi și-a greșit.
A greșit condamnatul și moartea lui timpurie
A fost ca pedeapsa capitală
La care a fost condamnat pentru toate
greșelile.

Dar Goga se scoală din groapă cu un riu
în spinare
Și-atunci cînd e secetă și izvoarele Oltului
scad.

El Oltul îl scoate din inima lui
Și-l aruncă la vale să curgă.

Nici un poet n-a pătruns mai adinc
Într-o fibră a patriei.
Cum s-a risipit între ardeleni
Acest copil de preot de la Rășinari,
Și nici un om nu a dus-cu-oțel echilibrul
În brațe un riu.

Cu greu se păstrează
În scoarța pămîntului, pe tălpile lor
Oamenii azi,
Soptele din univers îi strivesc,
Între peșteri și cer e curent,
Între ochii lui Polifom
Și miile de gură-cască e curent,
Vintul bate mereu și-l apleacă pe oameni
Și e un act de eroism să rezisti,
Sprînjindu-te în clătinare de celalți,
De stilpi de telegraf, de amintirea
munților.

Întă-l însă pe omul acesta:
Întă-ntr-o circumstație să mănince ceva
Dar nu-și lasă riu la gaderobă,
Se-asează cu Oltul la masă,
Un Olt mai supus ca un vers.

Și omul pe urmă iese și-și continuă drumul
cu Oltul

Și sint vardiști care-l flueră
Și oamenii cred uneori că Goga
Nu duce în spate un riu, ci toată povara
de lacrimi,

Toți munții de lacrimi,
Toată strategia de lacrimi a unui popor.

Și ce-i curios e și că riu, el însuși,
Nici nu-și mai închipuie altfel
Drumul spre Dunăre
Decît prin trecătoarea de chiciură albă
A unei cărți de poet.
Și Goga e veșnic cu Oltul în spate.

Rugă pentru copii

Ți-aș mai da cite-un semn să te chem înapoi,
Să mai vii să-nțelegi că e bine la noi,

Dar ceva te-a legat, dar ceva te-a închis
Și ești bună cu noi, în trecut și în vis.

Și adesea simțim cit îți este de greu,
Tu ești mamă mereu a băiatului meu,

Eu cu el mai vorbim despre tine, noi doi,
Și senină am vrea să mai vii pe la noi.

Eu îi spun că am fost și cuminți, și săraci,
Că n-aveam să mănînc și n-aveam ce
să-mbraci.

Eu îi spun și-l învăț cum erai cînd erai,
Ca un înger retras într-un timp fără grai.

El îți seamănă mult și eu asta-i arăt,
O pornim amîndoi către tine-ndărăt,

Într-un loc unde-ai fost mama lui, doamna
mea,
Dar el rece e azi și privirea-i e grea,

Are-n ochi tănuț și adînc un reproș,
Ochii lui de copil mă privesc durerosi,

Ce-am făcut pentru ei, ce-am făcut pentru noi?
Vinovați amîndoi, pedepsiți amîndoi.

Ce mai faci? Ce mai face, te rog să ne spui,
Fiica mea și tu, care e sora lui?

Nu lăsa între noi zăvoarele porți,
Și renunță blesteme în gînd să mai poart.

Eu la loana gîndesc cînd îl văd pe Andrei,
Ce-ai cu mine, accept, însă ce ai cu ei?

Vai, ce leagă confuz și nedrept le-am făcut,
Ce părinți vinovați! Doar la timpul trecut.

Nu ți-e milă de-acest fără oaze prăpăd?
Sint un trîznit în cop cu copii cînd îi văd.

Și nici mult nu mai pu ca să fie copii,
Și de-i vom căuta altceva vom găsi.

Vom găsi oameni mari, ocupați cu-ale lor,
Ezîm și atunci să ne spună ce vor.

Pentru tot ce a fost, cînd a fost, pe pămînt,
Cit și tu mai ești, cit și eu încă sint,

Ingenunchi și te rog să-ți salvăm cu copii,
Să nu creștem din ei două duhuri pustii,

Să nu-i creștem captivi în urite tocmești,
Plînd și pe nedrept ale noastre greșeli,

Pentru binele lor vin la sufletul tău
Chiar știind că mi-ai vrut poate rău, poate
rău,

Să le dăm ce-i al lor, umilim mă închin,
În numele tălului,
Și-al mamei.

Și-al sfinților copii,
Amin!

1979

Poeme de ADRIAN PĂUNESCU

Benone Șuvăilă: „Frasi”

Amintirea viteazului

N-a fost Mihai Viteazul omul care
să fure de la alții din ogrăzi.
neubtor de temenea și prăzi
el din istorie și azi ne doare.

De n-ar fi fost, întimplător, la cîrmă
era, desigur, un plugar român
din cei ce prin tăcerea lor rîmîn
și prin copii cînstii ne lasă urmă.

Întreaga noastră țară românească
păstrează-un calendar, aprins de plîns,
într-o supremă mîmă s-ar fi strîns
de nu era născut, ca țoți să-l nască.

El n-a furat, el a sădit cu singe
hotarul țării noastre pe pămînt,
hotar prea des și prea cu ură frînt
de ulii vechi și năvăliri nătinge.

Pe cel mai drept și mai viteaz urmîndu-l
noi știm, simțim și credem ne-ndoiț
că pe noi țoți ne are de lovit
tot ce-i atinge cu vreun tiic mormîntul.

Istoria dă zestre furtunoasă
celor ce merită a fi eroi
și de aceea-n patrie la noi
dă lui Mihai Viteazul loc de casă.

Tu ești în țoți românii, Voievoade,
și-n filii tăi dai glas din cînd în cînd
a țării libertate apărînd
și steagul ei curat ce-n veci nu code.

Rămîie prinții în povești cu prinții
ci tu rîmîi cu noi, că ne-ai fost Domn,
că Europa ai trezit din somn,
că-n cîntec-ți luda și-a băut argîntii.

Dă-ți, Voievoade, azi a multa oară,
lumina ta ce arde false cîrți
tu, bun oștean, palmaș de drepte hărți,
nu prinț orgolios, ci fiu de țară.

Din glasul țării ți se-cade glasul
cu care ne alegi, ne strigi, ne chemi,
bat aspre vremi și bat mîrele vremi
ca dînr-un turn din sceptrul lui Viteazul.

Voi fi interjecție

Cînd om să mor
am să vă dau voie
lingviștilor români să facă
din numele meu propriu
o interjecție
pentru durere.

Pină atunci mai sint
un subiectiv propriu,
cîntău și vine, greu să se decline
dar împrjurările
il obliga.

Nominativ,
genitiv,
dativ,
acuzativ,
o, abia aștept
să fiu interjecție!

Inconștientă, iresponsabilă,
elementară, inflexibilă,
interjecție.

Puterea de-a scoate dînr-un nume propriu
sunetele necesare unei interjecții
se numește
cultură națională.

1979

SPECIFICUL NAȚIONAL ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (III)

Urmare din pag. I

excepțională continuitate cu valorile spirituale
anterioare.

Dar clasicismul — care este destinul său în
aria creației românești? Se știe că un interes
față de „modelele” literaturii antice se man-
ifestă încă de pe vremea cronicarilor dar despre
o aplicare metodică a poeziei clasice se po-
ate discuta numai în ultimele decenii ale secolu-
lui al XVII-lea pînă către 1830. Este însă vor-
ba cum s-a demonstrat de un „clasicism epi-
gonic”. Propriu-zis, un prim mare moment al
consacrării valorilor clasice îl descoperim nu
înainte de romantism ci mai ales după rever-
berațiile produse de acesta, respectiv în epoca
Jun-inei (Eminescu — fraza „apolonizării” fon-
dului „dionisiac” — Ion Creangă, I.L. Cara-
giale). Se pune însă întrebarea dacă e propriu
să se discute despre clasicism sau despre clasici-
tate?

Și mai surprinzător este însă faptul că, după
ce fuseseră consumate experiențe ultramoderne,
C. Călinescu, deschizînd cursul său la Univer-
sitatea din București, în 1916, transforma „sen-
sul, clasicismului” într-o adevărată artă poetică
a scriitorilor contemporani. Dealtmînter, în cri-
tica noastră s-a emis ideea că, între cele două
războaie mondiale, s-ar configura cel de-al
doilea mare moment al valorilor clasice (în
privința exactității termenilor mai pot avea loc
discuții). Tudor Vianu apellînd la deconstruc-
ția de „realism clasic”.

Să fi devenit oare clasicismul, tocmai pentru
că nu fusese explorat integral la timpul por-
tîvit, un veșnic punct de atracție și un motiv de

Serie!

Scrie tu orice-ai scrie,
scrie biblia cu singele tău,
scrie pe pielea ta
ca pe ultimul pergament accesibil,
scrie tu
orice-ai scrie,
scrie lucruri pentru care
pași fi ucis,
scrie versuri în care
limba română își regăsește
izvoarele confiscate,
scrie pină-ngheti
pe pagină,
scrie pină nici tu nu mai știi
cine ești tu
și cine e scrisul tău,
cît tot se va găsi
vreun oștean,
vreun stîmpură provincială,
vreun scopete
mîrîsînd a cine de rasă,
care să scuipe
cu un înalt dispreț
pe singele tău.

Dar tu scrie cu singe,
șterge cu singe
urmele lor de scuipat
și mergi înainte
pînă rîmînîndu-ți alfabetului latin
cu capul înainte,
berbecuște,
scrie cu singe,
să vină vreun cineva
să glumească golănește
cu viața ta,
el, ca și alții,

pe care imediat după ofensă
vei sări să-i aperi,
scrie, dar scrie, dar scrie,
cu singele tău absolut,
pină cînd clopotele
treceții tale vor fi bătut,
pină cînd va fi
tot singele tău pe hirtie,
iar obrazul tău
va lumina ca o albă hirtie.

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

Închinare de lance

Eu sint o lance ruptă care vine
Să-ți stingă suferințele în tine,
Din ce războaie port eu rana oare
De sint însingurat și de mă doare!

Acum lipsesc străvechile amprente
Și arma-mbrățișărilor absente,
O lance sint, o lance sfîrșită
La tronul tău mai îndrăznind e dată.

Am fost trimis de orbe miini de-a dreptul
Să te zdrobesc și să-ți înăbuș pieptul
Și-apoi armurieri să mă ieie
Și să-mi găsească locul prin muze.

Dar eu pe drum m-am răzgîndit, iubito,
Și-ngenuncherea mea și-am dăruit-o,
Peți să mă pui pe loc, așa e-n luptă,
În slujba ta e biată lance ruptă.

Vobiscum

Îmi recunosc o stare și un viciu,
Tîn cu poezii, iad de ieri în voi,
Am fost cu Eminescu la episcopiu
Și-am fost cu Petofi cîlcot de cai.

Am fost cu Paul Verlaine în berărie
Și cu Esenin rîmîm am tăiat,
Am fost cu Voiculescu-n pușcărie,
Cu lordul Byron m-am simțit soldat.

Am fost cu Maiakovski pe tribună
Și-am fost bandit ca și François Villon,
Ca Whitman am crezut în iarbă bună
Și ca Bacovia de maneton.

Am fost cu Goethe cînd vedea pe Faust,
Cu Heine cînd vedea pe Lorelei,
Cu Fondane ucis în holocaust
Și m-am eșuat cu Labiș sub tramvai.

Cu Lerca mi-am dot drumul în coridă,
Am coborît cu Dante în infern,
Cu Platon am văzut a Atlantida,
Doar Shakespeare mi-a scapat, a fost etern.

Am fost cu țoți și m-am băgat în toate,
Am fost otalmologul lui Homer,
Mi s-a părut că orișice se poate,
Dar Shakespeare a rămas mereu stingher.

Furtam pe Pont, ca și Ovidiu, loga,
Către Tagore-am spus cuvîntul „pro”,
Am fost la Alba Iulia cu Goga
Și-am dispărut odată cu Rimbaud.

Aceloși corb care-a vorbit cu mine
Lui Poe îi declaras „nevermore”,
Pe Go-Mo-Lo aprofundăndu-l bine,
Cu Pasternak se cunecuse să mor.

Cu unul singur n-am prea fost, afară
de Shakespeare despre care-am mai vorbit,
Cu cel pe care îl aștepti să moară
Spre-a-ți și întîmitatea în șifrit.

E un poet, parcă merit să-mi scape,
De cite ori alături mi-e mereu,
Și, vai, mi-a fost atât de aproape
Și, vai, acel poet al meu chiar eu.

Plăcerea de-a trăi

Plăcerea de-a trăi, pină-n noaptea cînd
Devii moneda cu care
Viața își plătește datoriile către moarte,
Plăcerea de-a trăi.

În fiecare an, la fel,
Ești subiect al luptelor
Și, cîteodată, trompetul lor,
Deseori, victimă.

Dar rîniile sint o plăcere,
Față de tăcerea fără nici o rană,
Pe care-o avea prietenul meu
Eugen Seceleanu,
Cînd l-a găsit soția mort în pat.

Plăcerea de-a trăi, Plăcerea uriașă
De-a te afla în atenția oamenilor,
De-a te afla în vorbă,
De-a te plînge că așa nu se mai poate.

Dar așa se poate, se poate, se poate,
Vînt cu obrazul pîstruit
Al prietenului meu, găsit mort la 39 de ani,
Nu se mai poate.

Toate celelalte sint simple speculații,
Mina lui înghetată aflată în imposibilitate
De-a-și mai mișca copilul în vîrstă de 3 ani,
Aceasta — nul

Aceasta — nul și cit de strim trebuie
să-i fie,

În cel mai bun costum al său,
Pe care aproape că nici nu l-a purtat,
Cu greu pămîntul peste nasturii
Costumul său nou.

Și pantofii care desigur îl strîngeau,
Ca pe orice om care poartă număr mare,
Nu l-ar mai strînge,
Căci singele i s-a evaporat,
Odată cu apa,
Și cred că pantofii îi sint mari acum.

Plăcerea de-a trăi, Plăcerea de-a fi am,
Plăcerea de-a suferi, Plăcerea de-a crede
că ți-e greu,
Chiar imposibil, toate aceste alinări
Sint viața noastră, la viața noastră
Este eminamente convinsă, nelegiuită,
vinovată,

Ei mă închin! Acestei monede neconvertibile.
(DIN VOLUMUL „REZERVAȚIA DE ZIMBRI”)

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

Morometiana

«BARBARIA CONCRETULUI» ȘI ARTA ROMANULUI

Există în ultimul roman al lui Marin
Preda, Cel mai iubit dintre pămînteni,
o bogată prezentă „directă” a vieții,
o pătrundere impetuoașă a fenomenali-
tății lumii, existenței, istoriei în paginile cărții,
în disprețul, s-ar părea, oricăror tipare și mo-
dele de echilibru, compoziție, în genere de re-
torică a romanului. „Barbaria concretului” — cum
scrie eruditul narator — pe larg etalat și cu plă-
cere vizibilă, este o formulă prin care dealtfel
romancierul însuși atrage atenția asupra acestei
facturi de cvasi-„transcriere” a realului în apa-
renta sa curgere informă, haotică, cu înfrîn-
turi și raporturi în ultimă analiză, în ele însele, la
fel de aleatorii. Dincolo de mărturisirea ca
atare, implicațiile unei asemenea opțiuni pot fi
și trebuie urmărite în chiar structura de sens
și artistică a romanului, în perspectiva interio-
ară pe care el și-o creează fără a o justifica
sau explicita nicieri.

Operă de simțea istorică și existențială, roman-
summă, cum s-a spus, „manuscrisul” lui
Victor Petrin este o amplă confesiune biogra-
fică și de itinerar spiritual, nu cit pretext de
ordinul convenției narative cit mod de a da
condiții umane și tensiuni istoriei ilumină-
rea și accentul dramatic al experienței unei
individualități puternice, cu destin revelator
purător de esențe care îl dau o valoare exem-
plară fără a-l face să se includă într-o alegorie
a Omului. E una din marile reușite ale au-
torului de a fi reunit în această așezată construc-
ție forță și imprevizibilitate, viață cu dimensiuna
reflexivă și incertitudine la reflecție a omului.

„Vocea” care vorbește în carte (un Ich-Ro-
man) are de la început o anșare gravă și pro-
fundă în temele confesiunii ei, un patos fără
crispure, o radicalitate a tonului, care sint pro-
misiunea unei dezvăliri fără jumătăți de mă-
sură, de natură să intereseze condiția noastră
esențială, a tuturor, de oameni în lume. Per-
specțiva morții, prezentă din prima pagină
(eroul își scrie în celula „spovedania”, aștep-
tîndu-și procesul și condamnarea), proiectează
totul, întreaga retrospectivă care urmează, pe un
fond al adevărurilor definitive și al întrebărilor
ultime, pe care protagonistul și le formulează
într-o întinire deplină cu sine însuși.

„Întreaga e o înțelegere”, spune eroul, întînd-
du-sa ca gândul în „cele-două experiențe care
l-au modelat. „Trufia” și în fond căndărea
încă neîncercată a adolescenței lui lau chipul
unei intrinseci involuntar domchiziții, pre-
vestitoare de destin, în confruntarea cu lumea.
Dealtfel, primele observații mai puțin așezate
despre oameni (părinții în primul rînd), propriile
întîmpări și reflecții, au în acest răsărit de
existență o gravitate, o ardere care se desco-
peră dur și fără ocol. Este mai mult decît
eterna insurgență a unei vîrste, e o aspirație
totală către adevărul cucerit dificil, duse pină
la capăt. Strigătul eroului, „Reișgia”, este
forța vitală a oamenilor”, este doar prima lui
mare revoltă împotriva unei dogme dușmane
întrămî complete a omului în stăpînirea „natu-
rii” sale.

Maturizarea personajului se produce în în-
treitul camp al istoriei trăite, al avaturilor lu-
birii și al ideilor cu miza lor morală, de an-
gajare în apărarea unor valori-far în existența
individului și a colectivității umane. Cronica
degradării raporturilor în viața eroului alături
de Matilda și cea a unei epoci bîntuite de ex-
cese și erori (cu consecințe nu o dată tragice)
se împletește, în timp ce peste ele și nîtrîndu-se
din substanța amîndurora se ridică întrebările,
cîntărea unui, sens în tot ce se întîmplă și a
unei atitudini de conștință în fața faptelor că-
rora personajul le e martor. Un profesor, per-
sonalitate eminentă, este scos din universitate.
O demonstrație de 7 noiembrie (la care este
arestat un coleg al lui Petrin), Cubes, în urma
tulburărilor iscate de o mîmă de naționalități
maghiari) are în paginile cărții o tonanță de
documentar nud, a cărui întregă forță vine din
captarea aerului de adevăr neretusat, surprins
pe viu, al scenei. Sedinele evocate în roman
(de către Matilda sau, mai tirziu, Suzy Culala)
apar și ele ca imagini condensate, imagini-test,
zile unei anumite răsfrîngeri de climat de epocă
în caracter, în atitudini și reacții care lum-
nează o gamă esențială de deformări morale,
justificări sofisticate, naivități vinovate. Perso-
nă și autorul său nu-și aroga postura „judecă-
torului” sau moralistului, impresia e de pre-
eminență a faptelor, totul e văzut, înregistrat,
cîntărit din perspectiva celui prins el însuși în
determinările situației: în viațușea sa i-media-
tă și voit limitată stă adevărul și accentul par-
ticipativ al proiecției istoriei la scară umană.

Marea poartă la gura pătrunde în roman
„Barbaria concretului” este povestea iubirii din-
tre Petrin și Matilda. Dacă fericirea nu are
istorie și tot ce precede căsătoria lor este evoc-
at într-o condensare care aureolează unicit
și reține efigia repetitivului, în schimb destrăma-
rea progresivă a vieții lor de cuplu dă impresia
a fi urmărită cu o minuțiozitate nu-i scapă ni-
mic, într-o încercare de apîndere totală a
trălului. Memorand, Ștefan Gheorghidiu al
lui Camil Petrescu urma traseul momentelor
care avuseseră o întipărire adîncă în conștința
sa, o semnificație în cunoașterea de sine și a
celuilalt. Matilda este însă o temperamentală
care se lasă pradă impulsurilor obscure ale vi-
tății ei și reversului de agresivitate al acesteia.
Întregat de reacțiile și schimbările ei, ne-
convins de nici una din explicațiile parțiale pe
care le întrevode, eroul consemnează totul:
semnificativ, întimplător, absurdul, ca în-
tr-un dosar „tatantant”, din care nu se știe ce
„tăseși” și în ce relații ar putea dezlega enigma
înstrăinării ireversibile a femeii. Toanele, iri-
tura, produsă eroinii de „blestematele ideii”,
violența ei irațională, retragerea fiecăruia într-o
viață a sa, descoperirea „urii ca drog”, nimic nu
lipsește din gama momentelor pe care le tra-
versează cuplul în alumnarea lui spre ruptură.

Portretele rudelor Matildei și în general pre-
zența lor de clan îl slujesc romancierului pen-
tru a picta o apetență masivă a vieții trăite la
un nivel pur pragmatic și instinctual, față de
care eroina nu se detașează în fond decît prin
răbunirile violentei ei interioare. Ampla scenă
a „petrecerii” de familie încheiată în nota de
furia isterică a gestului aruncării unei vase în
geamul-vitrajului al casei este momentul paroxis-
tic al acestei sugestii de agitație și agresivitate
iesite dînr-o vitalitate săracă în posibilități (pe
care eroul le are) de a trăi cultura ca pe o for-
mă de viață se însăși. Înțelegerea ei pentru el
moare dînr-o astfel de incapacitate de a-și des-
coperi o altă mișcare interioră decît un drama-
tism elementar, al puseurilor de violență,
cruzime, indiferență, ură.

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

1979

Nicolae Crețu

Continuare în pag. a 10-a

valeriu bîrgău

Cîntec

Stau de vorbă cu un călăreț
inlingînd pînteni și galopînd
toată viața pe sub iedera de fier.
Dorința cea mai puternică coboară din sînge
pe asfaltul simțurilor rigide.

Un cer amorf colorînd în albastru
harta respirației tale.

Zeul orașului pe jumătate șchiop
se bilbeie lîngă pictura reprezentînd
tîrîncile,
tatuașele de pe chipul lor îmbătîrînit
grația și solemnitatea unui suris.

In venele mele oxidate
O duzină de sirene plîng.

Din pămînt

Din pămînt vine culoarea vie a peisajului
pietra și visul răbdînd melancolic semne
ceretși
- în orașul în care materia-i o sudoare
metalică
străin cutreier cenușa și pulberea vitrolului...

O mulțime de soldați au tăvălit iarba cu
becanții
clorofila grea se scurge printre degetele
muncitorilor obosiți
între arterele ființei anonime
fiacărui curcubeului pîlpîie.

Cuvințe tinere desenate pe turlele
orașului străin;
marile focuri viscolesc viața de acrobat
a mulțimii...

anca nicolau

Acolo

Acolo
Sus
Sus pe deal
În conul de lumină
Era casa
Deasupra ei salcîmii
Deasupra lor via
Deasupra ei leagănu
Deasupra lui copilăria
Căscău diminețile desuțe despletite
somorose prin rouă

Căutîndu-ne
Rînd pe rînd
Zidul
În cearcănu violaceu
Semnele arcului
Sunetul lui
Le dracu ce mai căutăm ficurcii
Alunecînd pe trifoi
Cascadori de-a clipă fatală
Și glasul mamei ne sparge timpanele
Tubirea
Pierzînd
Le tirgul de mostre
Eșantioane fierbinți de eternitate
Și drobul de sare electricizant
Se surpă în amintire
Semafoare curg pe străzi
Pe trotuare cai frumoși
Înarmați cu botnițe și cu clopotnițe
Este de ajuns o lacrimă să răstoame
tot echilibrul

Acele
Sus
Sus pe deal
În conul de lumină
Natură moartă
cu joben
Evanescentul tău joben
Îmi amintea de lumile pierdute
Într-o calească putredă
De dimineața prea crude
Evanescentul tău joben
Îmi arunca pămînt în via
Acolo unde albe păpădii
Lucau de-a primăverile pînă tîrziu
Tîrziu de tot se face acum
Gînduri stingace se lipeșe de miinți
Și tremură pe umbra clanței
Și ușile se tot închid
Și nu mai cîntă ficurciul
Printre trifoi cu patru foi
Evanescentul tău joben
Decor de teatru efemer

Vladimir Șetron : „Brigadieni la ecluza Agiea”

ion trif pleșa

Primăvara, pe tampoanele dintre pîraie

De lună ascut cuțitul,
Oxigenul țopăie-n plămîni.
Iarba o țesit distigătoare,
Norocul ei dogorește.
După sicriul zăpățit vin pîraiele
Umflate de întrebări.
Poetul așază pe titlurile a două poeme
Un lemn oarecare
Și-l taie cu ferăstrăul.
Rumegusul multumeste
Începînd călătoria pe tampoanele dintre
pîraie.

Cămașa poemului e călcată
Pe buzele fierbinți ale tîrînilor.
Iarba (ca o dulce secretară a soarelui)
știe tot.
Oxigenul are loc de muncă
În plămîni unui nou născut.
Cheltuim iarna
Pînă la ultimul fulg,
Îndrăgostii intrerug duminica,
Iarba gătește laptele, cu haine noi.

Iarba mînă munții

Lumina ochilor tăi
o ține griul strîns între dinți.
Limba noastră are dealuri și văi,
orice nume — pînă sus — se umple cu doi
părîni.

Marea are pentru orice rîu haine
neîmbrăcate,
seminețele trag cerul aproape seara.
Setea bătrînilor e țira de spinare a fîntînii,
iarba mînă munții toată vara.

Timpu-i aici, dacă vrei îl ating

Mă sprijin de întrebări,
leg cu nod mare lumina de case.
Vorul nu s-a plictisit, urcă sprinten pe scări;
o flacără vrea să-mi spună ceva
și își mișcă buzele-n oase.

De soare atîmă întimplări,
în urma mea nu las duminici sparte.
Roua a moțit alături de mine prin gări,
i-am croit haine și vreau să fie sănătoasă
să le poarte.

Un strop de istorie în cărămida locuiește,
amize cu un cîntec o însemn.
Am legănat strada dar nu alipește,
adevărul la temelia respirației mele
pentru totdeauna îl chem.

Pereții caselor noi de cuvintele copiilor
atîmă,
lumina nu îmbătrînește că are în ea miez.
Cimentul face pași mari să nu rămînă
în urmă,
sămînța caselor am unde s-o vîntur
și s-o păstreze.

Tăcerea prin culturi a prînd,
o mingii și pe fereastră-i dau drumul.
Furcile casei în pereți nimeni nu le găsește
domînd,
focul nu-și ține lucrurile la un loc ca fumul.

Fereastra dă fuga la lumină, de ce are
nevoie se împrumută,
face asta firesc.

Singele nu are limba mută,
bătrînii ascuți străzile vechi și ies cu ele
la marginea orașelor și cosesc.
într-o arșiță grea.

Lopata petrece cu cimentul și cu mina mea,
anii spre bratele tale mă împing.
Soarele în seamă ne la;
Timpu-i aici, dacă vrei îl ating.

Voievozii la Tîrgoviște

Împleam limbile copacilor
pînă găsim cuvîntul căutat.
Rănilor timpului eu fost legate cu numele
dacilor,
altfel nu s-ar mai fi vindecat.

Ce paznic dă ocol Curții domnești,
numai urechi fiind, să prindă orice șoaptă
cînd numai cu bătaia inimii trezești
toți voievozii mîrosînd a țară și a piine
coaptă ?

Vrednică-i cărămida ce azi se cheamă Curte
că-mi vine s-o întreb prin cite a trecut.
Cu viața ma apuc și fac spre ea o pîrte,
Tumul Chindiei ne ține puterea-n brațe
ca pe-un nou născut.

Aud un on de naștere tipînd sub temelii,
Tumul Chindiei tot-a-i că măsoară
ca pe a stădă scumpă brume din vîi;
la Tîrgoviște mînuieț mîna și dai

de voievozi urzînd o țară.
Pe buzele de carte cuvîntul nu se poate
scria,
bătrînii cu ascuțitul dimineții de copil
își rod barba.
În tumultul Chindiei timpul stă ca mîduva,
în al ei vîntușcă ascuțitul cînd tremură
icrba.

mariana pândaru

Perpetuum

Zămisliseră prunci
apoi au plecat fără întoarcere
undeva între ape

Pruncii au dat semne de viață
migăloș și birzi...

O zi, două s-au rotunjit cuvintele
peste muchia apelor
Și au căzut îngreunate
de propria lor căutare;
Negăsînd inimile celor plecați

Pruncii
au zămislit și ei prunci
cu flori mărunte
în jurul numelui

Și dintr-o dată s-au făcut
necunoscuți.

În oglinda amurgului

Din contră, vom spune,
Din contră
Soarele s-a dat peste deal

Vor începe să umbre singurătățile
Vor semăna cu naurii albi
Visele se vor năpusti din încheietura cămășii
îngreunînd lumea. În oglinda ei
se răsfață un apăsător anotimp
Nu mai e liniște
sub nici un punct cardinal.

Prin ochiul amurgului
trec o mulțime de păsări
Vom spune — sint adieri
Umbre cu cloacul întors
înspre inima noastră — de unde
se-nalță un cîntec subțire.

Păsări îmi sint gîndurile

O, munți ! Arcuți peste numele meu
Lăsați-mă liber.

Pădurile voastre au devenit
umbre fără scăpare
și cuvîntul mi se zbate
într-o arșiță grea.

Visul rostogolit spre cîmpul deschis
Prinde miros de pămînt
Și păsări îmi sint gîndurile
Și îndoilei.

marin lupșanu

Cîmpie

Cum vii spre oraș
îți zăreșc la-nceput cumpăna fîntînilor
ca unei corăbii catargul
apoi
clopotnița plopiilor alergînd de-a lungul
șoselei,
baloții de fin zidii în piramida egiptene
în incinta depozitului de furaje
cu simă ghîmpățit împrėjuit
și, de bună seamă, pătjenjeniușul rețelei
electrice
cu mari cuburi de berze
îmbobocite în creștetul stilpilor de beton.

Dacă mă uit bine
văd gura spuzită a morilor de porumb,
pisica alunecînd la porumbii vecinului
și mărășăștile tatei cuibărite la subțioara
teracotei.
Dar tu, ca un tren întesat de țărani,
într-o oraș imperturbabil
mingiînd fruntea incinsă a furnalelor și
răcorînd-o,

alegîndu-le fumul în șuvițe subțiri
ca unei mîreșe părul în fața oglinzii;
dai o fugă prin librării
ascutîndu-ți poala de miresme
asemănătoare
cu trena luminoasă a unei cărți proaspăt
epuizate

numai apoi te întinzi pe taraba pietelor
sub privirea generoasă a voievozilor
coborînd de pe siduri și sărîndu-ți
mina albă în căsmiruri pîltă
precum soarele, iarna, în ochii țărînilor.

Oraș de cîmpie

Ce simți tu, orașule
cînd îți spulberă vîntul praful în ochi
rîdicîndu-ți arișele în vîzduh
ca pe zmeiele unei copilării
și de ce îți pui solba de rufe multicolore
în fiecare simbătă la gît
dacă teii se uită-nelung după liceene
dacă prunci tot nu merg la grădiniță
fără sărutul matem de la semafor
și luna e o piscă tunînd pe acoperișe
noaptea cînd femeile tinere se zbat
în bratele bărbăților lor
ca firul de iarbă sub autostradă
și șoselele ies din tine spre mari depărțări
ca panglicile din jobenul circarului ?
Ce simți tu, bătrîne
dimineața cînd laptele zgrunțuros
e un imn renascentist
și toate robinetele susură același cîntec,
la pînz cînd taxiurile picotesc
fruntea lîngă frunte
numai autobuzele pendulează domol
între centru și periferiile cu manufacturi
dar mai ales seara, orașule,
cînd țărîni învătă jocul de șah
în aerul fierbinte din fața blocurilor
în vreme ce soarele
la murginea cîmpului
își scoate ghîmpii din palme ?

Griul aspru

Abordat vehement în ședințe
griul își vede de treabă pe cîmp
(cu ocea simplitate cu care
țărînul fluieră în timp ce muncește)
uluid lumea cu felul său de-a fi
aspru-n pămîntul arid
sub cerul înalt din care cad ciocirile
ca meteoriții,
sub soarele torid și enorm
cîț ochiul unui bou înjunghiat la bătrînețe
cînd nimeni nu mai are nevoie de viața lui
monumentală ca o miștie-n flăcări.

carmen focșa

Pentru o plecare...

Auzi, ? Nu vreau să șovăi. Cacoșii au cîntat
de trei ori
Ciinele pămîntului sîrteacă noaptea flămînd,
Nu mă îndupleca să rămîn. Copaci-și ard
bureți roșii la subțiori

Rînd pe rînd, rînd pe rînd...
Nici n-am fost pînă acum. Nu eram
Deci răsuflarea ta de demult
Înghetată pe geam...

Fericit, voi putea să aleg între fruct
și puterea de-a-l fi refuzat,
Propriul frate-mi voi fi, apoi propriul fiu
Numai lacrima ta, bănuitul stigmat
M-ar întoarce în mine mai singur.
Tîrziu.

Scrisoare

...Nu ți-am mai scris de mult. Și poate-acum
Nu mi te-nchipui numai în cuvinte
Ci într-un semn știut de dinainte
Și încrustat în palma mea de fum...

Nu te mira că-n loc să mi te chem
Te fac să treci încet, pe punți de noapte
Deasupra lumii-transformată-n țopale
Rostite rar, mereu, ca-ntr-un blestem...

Tu-îndoileai-eu-propria-mi putere
De-o mă întoarce-n lut în chip de floare,
Alături-o lumină car pierde,
Lăuntric-bănuitul răzburare.

...Și totuși, eu de mult nu ți-am mai scris
Căci te-am păstrat la margine de vis...

Autopoem

Stigmatizat sint de propria-mi putere prin care
Fac noaptea să stingă cărbuni cu lacrima
lunii —

Să vindece pămîntul de sine.
Între noi, poteci aburînde.
Vară. Și totuși, din cel care sint
Cămașa de vis se desprinde.
Adevăr ? Întimplare ?

Altminteri cum aș putea să mă apropii ?
Eu sint pentru ceilalți o vastă cîmpie
În care se ascund telurice dropii...

Decît dacă ești marea spaimă...

Te reazim de sufletul ierbil. De ce-ar trebui
să te mîri ?
Doar sintem măsura amiezii : apusuri
în raze subțiri,
De aceea nu vreau în cuvinte, ci numai
fiind să mă crezi
Că dacă exist este numai că nu mi se cer
iar dovezi.
Tu spală-mi caratele nopții cu-n gest
de orgoliu, de vrei,
Altminteri ne-partem mai singuri, mai
trîști în bărbați și femei...
...Te reazim de sufletul ierbil — nu te mai
rog să rămi
Decît dacă ești marea spaimă de tot ce
nu sint.
Cea dintîi.

Eu te-am rugat...

Eu te-am rugat : fii toamna mea pe care
Lăuntric-mi pădure o rîvnește,
În somn foșnească ierburi muritoare
În care eu să mă preling hoșește...

Ca-ntr-un descîntec m-oi înfășura
În tot ce nu pot zmulge vorbe mele
Pe cînd încerc să sfîm c-un bulb de stea
Tăcerii noastre lacătele-i grele...

...Eu te-am rugat : fii toamna adunată
De cînd exist. De-acum. De niciodată.

florea burtan

Constelația griului Adevăr

Numai prin palmele țărînului poți privi
Cum își alcătuieste cîmpia nevîndecatele
călătorii,
Cum seva pămîntului dă în răscoale,
triumfătoare,
Scațînd din mîni miera de pe raze de
soara.

Numai prin palmele țărînului poți auzi
Cum se prefăce neadîhna griului în fîință,
Cum se rumenește piinea pe vetrele viei,
Ca un bulgăre de miresme, cînd e vara
deplină.

În ochii țărînului totdeauna se va ogîndi,
Ca într-o carte deschisă, cîmpia...
Prin palmele lui aspre, poți desluși
Constelația din care-și începe griul călătoria.

Fericita clipă

Fericită clipa cînd intră griul cel tînr
în moară,
Cînd încep pietrele șlefuite să-l cutreiere
și să îl doară,
Fericită clipa cînd sacii sint legați,
cu migală, la gură,
Să nu dea buzna toată mireasma fîinții
pe bătură.

Fericită clipa cînd se trezește cîmpia din vise,
Lăsîndu-și lăreștele, înspre sudoarea
din sate, deschise,
Cînd somnul țărînului se-mpuținează,
ca apa fîntînii
Sorbită, cu nesaț, de mieii din pridvoarele
lunii.

Neliniștea satului

Ies țărîni, de cu noapte, în cîmp,
Înveșmîntați în cămașa cea nouă;
Înainte de a intra în lanuri, ca într-un crîng,
își spală tălpile în lăstărișuri de rouă.

Ies țărîni, trîgînd după ei
Neliniștea satului, ca pe-un năvod;
Privesc, cu luare aminte, vîzduhul,
Să vadă, dacă nu cumva, va ploua peste rod.

Tulburătoare-i această străveche ceremonie,
În clipa cînd griul nu mai are răbdare !
Ies țărîni, de cu noapte-n cîmpie,
Aninîndu-și merindele de loitrelor Carului
Mara.

Oricit de mult

Oricit de mult am încerca să deslușim
virtele griului — aripi fierbinți,
Dăm tot mai des de sudoarea șirului
de pînîni,
Un fel de armură țesută din ierburi instelate
și vînt
Prin care se pot strecura doar dogorile
de sub pămînt.

Oricit de mult am încerca să obosim o fîntînă,
Parcă tot mai des izvoarele în adîncu-i
se-adună;
E ca și cum te-ai strădui să împarți
pe din două, un sat,
Uitînd că singele lui e cit istoria noastră
de-nalt...

Biografie

Se involbură cîmpia ; dedesupt foșnesc
seminețe,
Trînd păsări destupă porii dimineții, grii ;
Aburînd de-oțita rouă, gura plugului rescrie
Veșnica biografie a pămîntului-țemei.
Arcuți peste unelte, de milenii stă țărînul —
Zeu ai pînii, voievozul cu armura de zăpădă,
Și de-a fost sortit să-l frîngă pe butuci
însingerate,
Steaua lui — cuibar de lacrimi — a-nflorit
într-o baladă.

ION BURNAR

Ion Burnar, dascăl în Maramureș ca și Ion Zubășcu, debută editorial cu Memorandum liric (Ed. Eminescu, 1932); cartea, împărțită în două cicluri, — Memorandum liric și Pământ etajul zero, — scrie neglijent, nonsensurile, locurile comune și versiunile schiopătine abundă, fațonată pînă să mascheze o adevărată batofobie. Cînd renunță la vorbirea în doi peri și la transcrierea verbișoasă a „stărilor euforice”, cînd tonul grav își aliază descripția realistă și ironia amară, Ion Burnar devine credibil („Film în hainele lăstate de la tata lîngă poarta cea veche mai înalt / lîngă alta cît Turnul Eiffel apoi / gîsim ca fundul și o oală / o sapă rămasă fără bătrînă / și alte cărți din bibliotecă / firul de griu mă otrăuie ceva / și-mi scria doi metri din idee / oricum mă salvează zimbetul / de cămășa tăii jignitor de albă / că toate reflectoarele orbesc / și ne trezim cu toții în aceeași lume / ascultînd aparatul care țîrle undeva / ca un greier aproape autentic”).

Intoarerea lui Caliban — II și chiar memorabil, oricum mai aproape de intenția declarată a unui „lirism memorandistic”, ca în **Gramatică pentru istorie**, indiscutabil cel mai frumos poem din carte: „Mai mulți istorici mai puțin țărani / meseria mea-i să am dușmani mai puțin cai mai multe și / călări intrăm pe-un retic / din epoca de piatră în milenii trei / oricum intrăm v-aduc un dar / dincolo de brevetul militar / o colivie fără de canar / oricum intrăm am împărții / doar cei ce au coroana muntilor carpați / și cîți sint trestii gînditoare / și propozii neasurătoare.”

Poeemele din **Viața la țară fără Tănase Scăiu** (manuscris), nediferențiate stilistic (probabil nici cronologic) de cele din prima carte, au mai multă consistență polemică, discusele tradiționaliste sînt refuzate în favoarea derizivilor imagini mitice a satului, în totul rezultînd o lume intructivă absurdă cu „țărani evoluind într-un decor alienant”, țărani care și-au păstrat intactă dispoziția de hită superioritate și și-au pierdut speranța în restaurarea lumii lor simple și idilice: **Poemul meu modern**, prin ton și expresie, cel mai convingător text din întreaga carte, ne dezvăluie, dealtfel, în Ion Burnar un poet sentimental care își reprimă viziunile paradisiace (și rău face): „În secolul vitezel tot o casă / într-o vîlcea-mi dăscu cu fași și frași / câteva sticle pe deasupra / la care s'visez cu cei mai dragi / mă viziteze ursul din pădure / și-măpărătește deie-mi mina / și prîntre altele să mai vedem / ce mai face Armstrong et company cu luna / familia familie masa masă / costul ierbil fie crima mea / și cine n-are treabă să păvărătească / de mi-s paralele brazdele au ba / s-adaug zilnic stratul de sudore / la familia casei strat cu strat / cam asta despre neamurile / în rest pămîntul e destul de plat.”

Plat sînt și multe din poemele lui Ion Burnar, un fel de „exerciții de gimnastică” a unui fond grav și inocent răzbitînd de dincolo de expresia bagatelizantă urmind moda poetică; dacă se va încapăria să se exprime pe sine, dacă nu va mai ceda gustului dubios pentru poezia-flecăreală, Ion Burnar va reuși să scrie o autentică și mult dorită cronică a satului contemporan cu și fără Tănase Scăiu. Să ne lerte Ion Burnar pentru asprimea textului nostru și să-l înțelegă pe fondul unei mai vechi nemulțumiri personale în ceea ce privește poezia maramureșenilor școlii, inexpressivă în mod paradoxal, refuzînd sugestiile incomparabilei lor poezii orale...

VASILE BARDAN

Vasile Bardan (născut la 28 februarie 1947 în comuna Valea Seacă, județul Bacău; studii medii la Liceul nr. 1 „George Bacovia” din Bacău; Institutul Pedagogic de trei ani din Bacău, secția Limbă și literatură română; continuă studiile la Iași, apoi la București, unde își la diploma de licență în Filologie, specialitatea română-franceză, în 1978; debutează în presă cu poezii la revista „Ateneu”, 1966; în 1968 depune la Editura Tineretului volumul de poezii **Spin**, dar la sfîrșitul anului îl retrage considerîndu-l inconsistent, colaborează sporadic cu poezii la revistele „Ateneu”, „Amfiteatru”, „Transilvania”, „Convorbiri literare”; lucrează în cadrul întreprinderii de comerț exterior „Confex” ca referent de specialitate este unul dintre autorii fără șansă, volumul său în manuscris, **Amfonia sau gravitația țecerii**, ni-l arată ca pe un nichitastescian temperat („Tu / care știi totul / numai pe Nu / și pe Da / nestîindu-le / albastrul lor treaz / călătorindu-le / prin adîncul albastrului / pînă la rarefierea / astrului / din necunoscuta mărție / a cerului / care a fost să

nastasia maniu

Radiografii

Radiografiile în care și se văd țesuturile gîndurilor, visele chircindu-se ca firele sintetice în precăia focului, absența ta — un loc oarecare, unde cineva poate ridica acolo o magazie cu obiecte dispărute, în vreme ce toamna — maladiie cosmică — descărnează copacii.

Schelete de idei, schelete ale viselor brusc întrerupte meandre.

Orașul în somn — un butoi cu pulbere care va exploda spre dimineață.

Ușile creierului tău deschise vazăte spre lume.

Aparent poem de interior

În încăperea, înconjurată de prezența vie a cârșilor.

Nu te grăbi să crezi că aceasta e o poezie de interior.

NUMELE POETULUI

de Cezar Ivănescu

fie / Tu / bolnavul marelui îngheț / lasă-mă să plîng / la tine în gînd / cu albastrul meu / de Voronet / din vechime / de letopisț / acum / cînd de atîta / „necuvînt” / mi se face noapte / pe pămînt / lăsa-mă să mă nasc / luminindu-mă de tine / Hiperboreeanul / născut în tinutul / numit / Hiperborea / înut al păcii / și al poeziei / Tu / singurule / cutremuratule / cel cărui / numai cuvîntul / l-a dat / dreptul unie / de a fi” cultivînd deopotrivă, nostalgic, versul clasic și blînda sentimentalitate („aduună lîngă pojarul / de pe vatra de pămînt / și acoperiți de vînt / lumea o vom povesti / cerul își va scurge frigul / pe mormintele din sat / iar coșogul degerat / va chema colindători / va muri o lume veche / noi, cu ea vom fi de om / și uitat o să rămîna / visul nostru nepereche”). Poeme ca **Un fir de iarbă**: „el singur / în putere a ne da / mai nouă însine / și mai stăpîni / — noi — / vis din visul mare / planetar / frunze de nuc / de busuioc și prun / închide-mi ochii / vino să m-adormi / tu draga mea / cu degete de vînt / să nu simt dinții morții / uniform / de vine noaptea / eu al ei nu sint / voi fi al tău / cînd somnul m-a furat / tu imi vei fi alături / surzînd / un fir de iarbă / verde și curat / va răsări / din proaspăt pămînt”, ne îndreptărează că Vasile Bardan este un poet autentic, capabil să depășească influențele literare și să-și articuleze într-un discurs poetic personal stările nefabile; exercitîndu-și mai mult simțul critic asupra acestui manuscris, eliminînd pasjetele și sloganete, Vasile Bardan poate convinge orice editor, ceea ce, pe bună dreptate, și îi dorim.

DANIEL CORBU

Daniel Corbu (născut în Tîrgu Neamț la 7 aprilie 1956) este instructor la Casa de cultură Tîrgu Neamț; a absolvit anul acesta Facultatea de limbă și literatură română, secția fără frecvență, a Universității din București, a colaborat cu poeme la revistele „Amfiteatru”, „Cronica”, „Tribuna”, „Convorbiri literare”, „România literară”, „Luceafărul”, a cîștigat Premiul Uniunii Scriitorilor la Concursul național de poezie „Nicolae Labis” — 1979, Marele premiu la Festivalul-concurs „Mihail Sadoveanu” — 1981 și recent, Juratul Concursului de debut în poezie al Editurii Albatros i-a reținut spre publicare manuscrisul **Recurs**.

Intrarea în scenă, manuscrisul pe care-l avem în față, impresionează printr-o scriitură impecabilă; tonul colocial montalian, enunțul eliptic pînă la abstrus, amenitatea și retracțiunile demersului existențial care preschimbă în mo-

Tabloul de Margareta Sterian

nolog întreaga comunicare, dramatismul surdizat al luptei dintre vizibil și invisibil, chiar fadoarea unor pasaje indicînd o anume propensiune spre abstractism ori citarea locului comun, transparența invadată de tristețe a unor notații („Tot mai singur și / atît de al trupului tău / dorind uncori să scapi de tine / ca de un lucru furat / tot mai singur / și alit de al trupului tău / abia îndrăznind să-ți privesc în ochi / mărșăluind pe străzi / batalioanele de carton ale melancoliei” — **Stare**) impun un poet cu o deplină conștiință artistică: „Pe acuns mi se citește manuscrisele nimice esențial / își spun călătorii pe frîngii călătorii pe sîrmă doar / o autobiografie acolo (romantată) răspîndită în pagini / citeș și rid pînă li se usucă inima călătorii pe / sîrmă călătorii pe frîngii domule date infernal / nu-i oare tot o casă prin care bate vîntul / tac și ascult domnilor într-o seară / propriul meu cap se rostogolea / pe strada ca o mingea de fotbal cine să credea / (există evenimente pe care le ucizi cu privirea) / ce mai interesează că-s singur ca mai întîrzi / prin ceața cîrni prietenii aproiați se miră că / nu mai scriu eșeei dar eu de-atîta timp / le promit că voi scrie un poem curajos / ca o esarfă purtată la mincă / și tot de-atîta timp ei imi pîndesc grota parfumată / a gurii ca nu cumva adevărul / s-o ia pe drumuri pustii / sint felicitat sint interogată de ce nu mai scriu eșeei / de ce în copilărie / plîngeam în fața ceștii cu lapte / de ce port o rană atît de adîncă / sub frunte / pe acuns mi se citeș manuscrisele otrăvire / poartă sub braț o mască în plus pentru zilele negre / așa / fericit locuitor pe tîșul sabiei așteptînd / clipa de liniste în care se poate vedea clar cum / infloresc salicimii la marginea orașului unde eroi / mestecă (în tîmna) biscuiți / așa / frica nu și-a dat propria măsură / așa / îmbătrînim conform graficelor / altădată despre motivul (romantic) / al căderii minilor”. (Căderea minilor).

Daniel Corbu, ca și Liviu Antonesei ori Aurel Dumitrescu, cultivă un lirism baroc, neispitit de scandalul și al „originalității” socoate, obsedat de perfecțiunea formală și de accentele de profunzime în celebrarea existenței; universal său poetic poate deveni și mai fascinant și numai al său în măsura în care poetul va reuși să renunțe la nesemnificativ și la unele motive vehiculate de toată lumea, în măsura în care va ști, cu obstinată, să nu cedere inițial fluxului depersonalizant al existenței, așa cum se confesează într-un foarte frumos poem, **Interogații**, dedicat unui alt moldav de bază, Nicolae Ciobanu: „Ce ar mai fi de spus despre neliniștea asta / despre pamblica roz de la gîtul infanței / despre toamna venită-ntr-o timp / sîngerie ca sufletul prizonierului / și mai ales despre glorie / acest lung bulevard unde aclamă / măturoții coafeze generali / ce ar mai fi de spus despre amintirea / unul eu mediu singeros / unde sint aducătorii de tîmna / apostolii bucureștii simple / se întrebă tînarul poet / apărut deodată pe un colț de ziar / și de ce întrebările astea / la ora cînd te așteaptă atîtea revolte”.

MARCEL VÂRLAN

Marcel Vârlan are 26 de ani și este profesor de geografie la Liceul Industrial nr. 8 C.U.G. din Iași; a publicat poeme în „Dialog” și în „Convorbiri literare”; poemele pe care mi le-a trimis surprind prin acuratețe stilistică („Nici îmbrățișarea neșingherită a lazului / Nici privighetorie, care n-au spus tot / Nici vîlța dulce a finului // Ci numa fața îmbujorată a vinului / Și ochii tăi prelunzi, cum l-am visat, / Și fulgerarea cunșie a lupilor.” — **Noembrie, Decembrie**), sensibilitate maladiivă, ermetism („Am cunoscut legănarea cîrnii înainte de a cădea / Așezată în calea vîntului / Văile arșitei / Vrejurile sărute ale oceanului / Doborîte de vîltoarea a două sute de milioane de ani / În timp ce căram cu camionele salicornia / l-am cunoscut pe profesorii dotați / Care ne-au amărit și mai tare inima / În vîltoarea lunii unde ne-am ținut de stînci / Pasărea batea din aripi / Fără să se înalte / Era un drum plin de gropi / Care ni se prelungeau în suflet (Corabia lui Ulise / Pripoia de valuri / Ne îneca gîndurile / Salicornia nu-și amînește de dînsul) — **Transfordin salicornia**) și o anume bizarerie. Credem că ar trebui să-și facă o carte în toată regula...

LIVIU MIRCEA

Liviu Mircea (născut la Sărmașu, jud. Mureș, la 28 iulie 1957, absolvent al Liceului real-umanist nr. 2 din Lugoj; a debutat în „Steaua Rosie”, ziarul județean din Tîrgu-Mureș, cu poezie, a apărut în antologia de poezie a Cenuclului „Liviu Rebreanu” din Tîrgu-Mureș, în 1980, colaborează la radio Tîrgu-Mureș cu poezii, montaje literare și muziciz folk) scrie o poezie a exasperării existențiale („nerozitatea orașului mușcă din pavaj / oamenii se caută prin gări și-autogări / ca nu cumva să le fi intrat cineva-n casă și-n secrete, / sau să le fi plecat destinul și el să moție / pe la te miri ce cozi sau ghișee, după o tentativă de sinucidere / ne-aruncăm dezolați în căscăni și / uite-asa, oameni cînd n-au ce face / își mai aduc aminte de copilărie făcînd copii, / prin cluburi cîțiva repetă repertoriul de scuze sau minciuni, / alții învață să moară glumind / și uite-asa, / pe pereții interiori ai locuințelor / straturile de zugrăveală acoperă cerul a familiei; / ei, de-ar ști cuvintele să-mi descrie visele / nu s-ar mai sparge atîtea geamuri, / iar gardurile ar fi doar un umil decor, / și uite-asa, / cu minile înfipite în crepuscul, / asemeni copilului tinîndu-și mama de sin, / cu ochii loviți de-nunerie / și urechile prinse în meșghina țecerii, / cu toată geografia mea ambulată / mă duc să mă culc.” — **Stare**) într-un amestec inextricabil de autentică revoltă și de vorbire inexpressivă. Textele sale haotice de azi sint mărturia categorică a unui talent puternic, neîntrecut cum se cuvîne și neînvațat încă să trudească pe manuscris.

ION MACHIDON

Ion Machidon ne-a incredintat volumul său manuscris **Sapa lui Ion**, însoțit de următoarea autopenzantare: „Sint neam de țărani / de la coarnele plugului, născut în anul 1951, la 1 Martie, com. Urtechești, jud. Bacău. În 1972 am absolvit un liceu agricol, specialitatea contabilitate. În 1975 am debutat cu un grupaj de versuri în revista „Ateneu” de la Bacău. Am colaborat la revistele „Ateneu”, „Flacăra”, „Indrumătorul cultural”, „Știința Tineretului”, „Luceafărul”, „Săptămîna”, „România literară”. Premiile literare: Premiul I pe jud. Bacău la concursul de poezie județean, 1979. Premiul III pe țară în Festivalul național Cîntarea României, ediția a II-a, 1979, pentru grupajul de poezii „Țărani” din volumul „Singur la balul florilor”. Premiul III pe capitală, la concursul „Tineretea patriei”, 1980. Mențiune pe capitală la concursul U.T.C. „Sintem fiil acestui pămînt”, 1981.

Impetuos, fără naivitate, („Aleargă dealurile cu livezi în spinare / Să își aducă de la oraș acasă țărani / A rugînit în sopron cuțitul de plug / Copite de calor au prins igrie în grajduri // Soselele sint pline de dealuri, de pomii orfani / Nici o bicicletă nu se mai întoarce către

daniel corbu

Împotriva morții

Și oamenii apun ca imperiile spui privind toamna cinematografiată aștemută pe cîmp atunci întrebările de sub frunte se sinucida una cite una în liniștea colomnișoasă a serii devii chiroșul de drept al unui cîreș înflorit și uși pentru o clipă interesul tău pentru calendarul gregorian prietenii știu că acolo în munți zidești o catedrală de ceară care se va topi poate a doua zi nu-ți pasă vii împotriva morții de care e bine să rîdem cu toată gura

Fățarnicia ferestrelor

Strigătoare la cer e fățarnicia ferestrelor de după care se încordează frunzi și priviri mereu sint suspectate de cite ceva dar credeți-mă nu eu am scris tratatul despre surșul femeilor din Guadalupe n-am vorbit eu despre te singuratici plimbîndu-se pe străzi ca prostituatele sau despre bucuriile singelui tînar acum e liniște trec pe străzi cu minile la spate și umbrele surșii imi șfîșie țafa (cineva spunea că în urma adevărului

sat / Plîng miell în pîntec doresc clobani / Țărani au uitat că s-au născut țărani / E noaptea pe cîmp stetele se topesc în erubete / Mamele își cheamă copiii ce rățaceș prin fabrici / Cum se mai nasc poezii se întreabă melancolia / Arpe de vînt înaltă în corne curcubeul. // Aleargă dealurile cu livezi în spinare / Își caută țărani în subsoluri la oraș-), lapidar și sarcastic („Întru prin usa din spate în bucătărie / Miorlăie motanul — cere afară — / Usa din față e sigilată de procuror / A primit reclamațiile unor cetățeni // Că bunicul ar avea armă clandestină / Cercetează miliția, desface parchetul / Interoghează pe bătrîn / În cutăr l-au găsit o sîrîngă, un ac, / O fiolă cu insulină / Se injecta noaptea la luminare / Suferea de diabet // Vecinii credeau că își gresează arma / Nu dormeau noaptea, erau cu ochii pe el” — **În bucătărie**) Ion Machidon trebuie numai să se îngrijească de aspectul strict formal al versurilor sale pentru a deveni un poet cu adevărat interesant; spontaneitatea, marea calitate a poemelor sale, îl face uneori să riște enunțuri prezumțioase sau chiar ridicole, ca în **Lasă filozoful nebun** („Cite nu ai de învațat, înțeleptule” zice poetul; e adevărat, dar și poetul să mai învețe de la înțelept cite ceva...).

CONSTANTIN IANCU-PUȚURI

Constantin Iancu-Puțuri din Craiova scrie o poezie de o uimitoare transparență („E blestemat de lună — / un lunăce — / gîndul / Pe pereții camerel sint / nurnal urmele pasilor săi / Tese pe geam, se strecoară ca lilieci, / se urcă pe casă și boînăreș prin / ceruri cerind îndurare lună.” — **Lunaceul**), extatică și lapidară („care vine ca lumina pîndind / inexplorabil abisul nortel / pîrînd cenușă și cuștarea lui / păcat este, nu moarte // simi infanțiciză — unși cu blestem / fete morgane în două mingieri exaltate // țipătul neuzat al lutului / și nu inert, ci de sadism arzînd. // spune, tu mamă, cînd eram nefiînz / ai invocat blestem ? — trupul ei / vîpera, moarte sălășluind în extaz — / moarte sau iubire ? — Tîpătul neuzat al lutului). Manuscrisul său, **Adus de lacrimi**, deși conține și poeme nesemnificative, este demn de atenția editorilor craioveni.

VASILE REMETE

oate poemele lui Vasile Remete din Alba-Iulia au fluență și cantabilitate („Am în minte amintirea ta / Și sfîrșirea de-a te ști / Te voi iubi, înstrănat / Te voi iubi, te voi iubi... // Dă-n toamnă, suflete, mi-ai spus / Sărută-mă — pămînt țărare — / Dă-n toamnă, dragoste, de-acum / Văcși și stăpîni pe sfîșiere. // Apoi în gîndurile noastre / Lumina trăgică-nfiori / Te voi iubi, înstrănat / O! sfîșierea de-a te ști. — **Moldovița**) dar pentru ca manuscrisul de azi, Ca un semn de luare aminte, să devină o carte onorabilă și publicabilă, poetul trebuie să elimine pasjetele evidente și să renunțe la unele silurii inestetice ale limbii, practicate și de alții, e adevărat, de multă vreme și cu folos strict personal.

NICOLAE N. NEGULESCU

pasionalul artist foto din Craiova, Nicolae N. Negulescu scrie poeme spontane muzicale („Rotește Doamne / Căile lactee / ce inger alb / și-a fluturat / veșmintul — / în noaptea mea / s-a luminat / cuvîntul / ce lime / se vor naște / în femeie... // cometele lumini / inesează / ninsorile mai arse / în sărut... / ce duh a zămislit / adine femeia / a infînita punte / de trecut ? // ce rugă nerostită / prin cuvinte / a troienit o timp / de poet / rînit de carnevalele / tăcerii / un inger alb / mi-a răsărit în piept... // Ingerul abh cu dezinvoltau amatorului / Sintem Un poem ca **Tătălu**: „Cî din arcuri de pămînt / vin în tătăl meu strigînd / Ingenunchii genunchii goi / cît adine e-n amîndoi / cît mă macină ne-nrînt / încă morile de vînt / o lumină să mă tîu / sermănat prin pustiu / În cenușa nîmănu / eu cenușa tătălu”, ne face să-l încurajăm să se ia în serios.

ZIDITORUL

În fiecare clipă sărbătorim, comemorăm, ordonăm timpul în gest retrospectiv, măsurîndu-ne trecerea, clipe pe de rînd, clipe de muncă, evenimente... întimplări.

Azi e simbădă. O simbădă identică cu altă simbădă poate puțin mai caldă. Dar pentru cei adunați în amfiteatru monumentală clădiri cititoră de Cerchez este o zi unică. S-au adunat în careu festiu cei ce cu emoție pășit-au în arhitectură în anul de grație 1972. Sîtu stînjeții în bănci foștii studenți alături de dascăli și-și măsoară unit în ochii celorlalți timpul adunat în ridurile zimbetului, în ridurile inimii, în ridurile entuziasmului.

Gaudeamus, imnul anilor lor tîneri, se lasă ca o bătaie de aripă peste deceniul lor de arhitecți.

Se ridică, rînd pe rînd, în ordine alfabetică, fiecare povestind despre casele pe care le-au zidit în orașele lor, de casele zidite-n inimă. Și încet încet, amfiteatru e invadat de blocuri, hoteluri, fabrici, creșe, ansambluri, care se așază și ele în bănci, alături de autorii lor, circumscîrînd un omagiu acestui ziditor de civilizație și cultură care este arhitectul. Catalogul se strîgă, și unul după altul arhitecții răspund. Dar veni o clipă, o clipă lungă, o clipă vesnică cînd numele celui strigat se lopi ca un ecou de pereți, de inimile celor prezenți, și se prelunge ca o lacrimă

sîngerie. Acel nume este Daniel Turcea, arhitectul poet.

peste capetele noastre reculese plutește amintirea celui ce, pont de Efemeride spre Infernul său interior, perpetuă arhitectură a morții a ars lemn de santal peste orașul zburcunilor.

„Îngropați morții ca pe semînțe” ne spunea poetul, căci moartea înseamnă pentru el o înțelepciune roditoare. De dincolo de vesnicie cel ce și-a simțit mereu sfîrșitul aproape aduce un acuns omagiu arhitectului, omagiu ascultat de noi cu capul plecat.

„nu-ți întoarce fața tu dăruind luminii te asemeni zidind, din nou, prin duhul gurii tale în oameni, suflete cu alte ceruri”.

Cel 200 de colegi, noi toți arhitecții credem alături de el în mentrea de cititor a omului.

Căci, fără să știi un zid cum te desparte de tine însuși, cel chemat și lumea nu-i decît acest prilej singurul de a nu muri”.

În această prețioasă clipă care este trecerea noastră vom zidi zidirea ta — în zidirea noastră, poete.

Cristina Moscu

Umbra are picioarele lungi și e consistentă. Nimeni nu știe cit am ofilit deasupra albei hirtii pînă l-am simțit pulsul în venele mele.

Nu mă mostra, cititorule, dac-am devenit mai uscată decît se cuvîne. Salcia de la fereastra mea e pură ficțiune, riul în care se privește n-a existat niciodată. Chiar eu, deși sint tînară și am ochii strălucitori, nu-s decît rodul imaginației.

Vitrină cu anotimpuri

Curg mireme prin venele timpului, în ochiul magic fier depărtările, doar toamna în subteranele somnului se prăbusec invizibile case. Într-o vitrină defroaza culorile. Descătușate de legile cercului, alunecă amurgurile. Lîngă zidul în care dorm așteptările pîndește anotimpul cu pașii de pisă. Zborul cu aripi înghețate imi străpunge umerii.

Întimplare de dimineață

Apoi îi tăiară capul capul se rostogolea prin rouă odată cu dimineața umbra celor care priveau se lăsa pe pămînt ca un zvon tulbur frica venea de pretutîndeni și ce pedeapsă frunzele de laur surideau concendent demnități umane care tocmai trecea pe deasupra

Schiță pentru un autoportret

Dar eu pot fi și spaima voastră de moarte din singele meu se pomesc cruciade sint un am extraordinar melancolia imi e tradusă deja în citeva limbi nu vă lăsați după aspectele exterioare nu vă luați mai ales după faptul că la urma urmei tristețea mea e o piață de plimbat cîinii fără îndoială sint un am extraordinar sint cel care lucrează din umbră; coloroz zidurile, să vi se pară false vă întreb de ce adevărații eroi sint puși la îndoială

cine a ucis-o pe Isolda a cita orăz lîsus se vînde la licitație unde toamna vine cu genunchii de ceară strig

nu puteți baricoda întimplările mele

nu puteți baricoda camerele cu

buletinele de știri ziarele de seară

o, voi nu puteți iubi chiar într-atît

sint un am extraordinar știu

atîtea lucruri despre voi

E așa frumos să mori

E așa frumos să mori... gustul de dulce pe care-l au numai copiii (oricât veți încerca voi să simțiți dulcele), gustul de dulce, pe care adolescenții îl caută zadarnic în dragoste, apoi li se face rușine de ei, și-l caută în copii, li se face rușine de copii, se apleacă în fața oglinzii și numără ridurile, pină ce uită numărul.

E așa bine că purtăm haine, fără să știm că le purtăm. E așa bine că purtăm ochi, fără să știm că purtăm două cești de cafea.

două cești, fiindcă dragostea se face numai în doi. Vino să ne jucăm în doi, Să ne îmbrăcăm unul cu altul Să intrăm într-o scoică. Tu, valva de jos, Eu, valva de sus. Noaptea, vei bate încet la ușa mea, eu o voi deschide. „Cine ești?”

Tu o să mă privești lung. Eu o să-ți spun că e frig la mine și nu te pot primi înăuntrul meu. Apoi voi da să intru-napoi Ușa n-o să vrea să se deschidă Tu vei scoate una din ochii tău pe cea veche o vei lua cu tine n-o să te uiți înapoi. Eu, după ușă, fără să o pot deschide. Ziua o să bat eu la ușa ta Tu o să-mi spui că e prea cald și nu mă poți primi.

O să tac, nu cumva oamenii să observe că imaginea mea din oglindă vorbește. O să închid ușa dar tu vei apăre prin ea, vei ingenunchea ca atunci și-mi vei cere ochii. Nu, asta, nu. Repetarea, Jocul în doi, Ești lingă mine și mă-ntrubi de ce răsuflu așa greu.

Eu: Semeni atât de bine cu o piatră. Mă dor degetele când le lipesc de tine. Apoi buzele, buzele pe care le strivești fără să poți muri de veninul lor. Buzele pentru care m-ai înclinat în piatră Ca apoi să fi piatră, fiindcă altfel nu te lăsa să mă vezi Trupul tău și al meu vor naște pietre, pietre cu miros de venin care nu pot să omoare, fiindcă e prea multă moarte în ele. Pietrele pe care mi le vei pune la gît de zia morților.

Nu-i așa că-mi vei atrage atenția când moartea va ieși din mine? (Întinde-mă, ține-ma în tine, Mai ții minte când ai vrut să-mi pui rădăcini Apoi ai plecat. M-ai pus într-o piatră ca să nu fug, dar ai uitat că pietrele n-au rădăcini.) Oare mă vei lăsa să mă duc la nunta ei? Ți-e frică. Da, ai ghicit, mi-e dor de ea, Buzele ei nu mă lasă să ard.

Ioana Bălan

In recent apărutul Almanah estival Luceafărul, trei dintre cei zece poeți pe care îi prezentăm, — Ioana Bălan, Radu Cange, Liviu Cangeopol, au rămas pe dinafară din cauza ații de des invocatei lipse de „spațiu”. Îi vom publica pe rînd, cu mai multe poeme, în revista...

Despre Ioana Bălan am scris mai demult, pe cînd era încă studentă... Ioanei Bălan, profesoara de limbă și literatură germană de azi, nu pot decît să-i urez mult curaj în existență și multă răbdare în ceea ce privește poezia: „poeta unor sumbre și dramatice viziuni apocaliptice, cea în care ne descoperim cel mai fidel discipol din poezia țîră de azi” să nu creadă că-i va fi ușor!...

Cezar Ivănescu

Ții minte? Mama imi spunea în fiecare seară să dansez (peretele din dreapta e al fratelui meu, călăul care și-a uitat toporul în mine). Dacă făceam un cerc, imi oferea un măr, un măr, pe care-l puneam în sinul neimplinit ca să nu mai pot face dragoste cu oamenii, ca să-mi fie totdeauna frig de oameni, și oamenilor cald de mine.

Acum știu tot. Lasă-ți ochii în ochii mei, Nu, nu doare. E deajuns să înveți să dansezi cu durerea, să faci dragoste cu sîrutul, care nu e altceva decît un cuvînt, un cuvînt pe care-l repetăm de-atîta timp, încît am devenit cuvînt. Așa cum fac cei de acolo, oamenii îmbrăcați în negru Joacă moartea, de-atîta timp, încît au devenit Moarte.

Ai milă de copilul cu buza-ceașcă

Ai milă de copilul cu buza ceașcă în prag de noapte, dezleagă-i ochii mulți în uimirea apei, Desfă-i pașii prinși în necîntirea ușii, căci, iată-l, acolo cum iese din închisoare, ca un melc vrăjît de lumină.

Durere

Un lătrat de cîine înecat în ploaie Tăcere... Trepidății într-o neapete bolnavă... Și iarăși tăcere.

Din trupul nostru se preling tentacule

fluide, neomenești prinzindu-se într-un dans de durere lar noi, chinute de noi înșine, gestulîm încet, obsedate de propria noastră nepuțință.

O noapte grea bate adînc în inima stăpînului

Și corbul încercuindu-se-n jurul stăpînului cade, încă două, trei rotoacele se topeșc în mușenia singelui, Ochii se-ntorc încă de două, trei ori în șanțurile larg desfăcute de glonț,

și cad, ca un fruct speriat de preaplînul rodului său... Și se face țîrziu înlăun ru-i, picătură lingă picătură se-adună, ...pînă cînd... o noapte grea bate adînc în inima stăpînului.

Boală

Eram toată în palma lui, degetele mele întrau încet, nu voiam să simt. Mi-era graoază de călăul din el, îi văzusem ochii prin Negru scîlpind a topor copt în propriu-mi păcat. Acum im' mirosea pașii. Dar nu, el auzea fiece geamăt al cîrniei tîindu-se pentru a se împreuna cu a mea. În fața altarului.

O interpretare în chip de elegie a Condiției Umane

lui Cezar Ivănescu — cel mai mare poet român în viață

„Poezia și furtuna — două probleme nicioare aespărite”, spune calm Eugenio Montale, da, dar am putea să troznim electrocuțați, posedați, magnetizați, înșepeniți (cu limba scoasă!) între bornele POEMULUI eufhanasic și amărui-alegoric-elegiac numit Condiția Umană, o, condiție umană, dumnezeu și satană, paradid imponderabil sfîșiat împotriva de evlavie și înțelepciune, dar cită evlavie și cită înțelepciune trebuie să cuprîndă sufletul nostru pentru a se opri din plîns? o, vino, iar lumină a genezei — primordială și creaturală reunindu-se într-un Bunătate, Cunoaștere și Conștiință, într-un reintoarcere la copilăria lumii, la esență, o, experiență și concluzie-două fețe ale vieții, venerație a ginirii I, o, Rainer Maria Rilke, durere luminoasă a memoriei mele sălbatic obosită de rațiune și limpezire I, o, Thomas Mann, print al inteligenței universale I, o, Albert Camus și Karel Capek și Tolstoi și Marin Preda, singeroase enigme ale adevărului și seninătății, o, sărbătorile mele închinatelor geometriei, bunului simț și armoniei, demnității și omenscului din natură, pietrificare, fierbințea și Istorie I, o, iar sunt bănuît de prea multă ordine și disciplină, de prea mult Kant și Heidegger, o, privire a lui Dan Barbilban către Ion Barbu, o, tandrețe a mea de rechin, sint bănuît că duc o viață de zoon politikon, o viață de izvor împede ca lumina cerului, că privesc pină la epuizare un lucru, o posăre, un fir de iarbă, o fată frumoasă, un tablou de Van Gogh... că refuz umilința, pros. ituzia culturală, că privirea mea (stranie bănuiată!) se face Elegie, tremurare, meditațiune modestă asupra Condiției Umane, narațiune chinuitoare obosind pină și liniștea feerică din ochii zeilor, o, eu al meu obosit de glumele ușoare, perisabile, săltărele ale colegilor noștri oameni, roboțozaurii, motorizararii... da, dar am putea să fim dăriați, puși pe brînci, aruncați în Groapa cu Lei... sfidînd, inebunînd poezia în propria ei condițiune de poezie... lingem copacii, plîngem frumos, mîncăm fire de iarbă ca pisicile cînd capul li se infieră de abîntă de durere, ne doare capul, mîncăm iarbă și celebrăm acest spectacol grandios și natural... nu I nu I nu I, mai e timp, e prea țîrziu, urîă Knut Hamsun, și „Foamea” plutește între pămînt și cer, ca o nălucă, și Victoria moare lent, se toapește în iubirea ei angelică-danșează nebunește, dans, dans dansul posedaților, dansul muiibunzilor, dans, dans dans, dans

dan david

Captivan și exasperant, candid și dur, optimist și disperat, sarcastic și ironic, cu lumea dar și cu el însuși, pină la totală subminare a sinelui, afectuos și „cîinic” logoreic și concis, sentențios și delirant, distructiv și constructiv fără măsură, lată doar o mică parte din enunțurile antiutice, care, pur și simplu, asaltează chiar și spiritul critic cel mai circumspect la contactul cu poezia tinăruului Dan David. O asemenea erupție stilistică pare realitate „programată” de exponential ei să „pună la zid” cantu-mul de criteri, legi și reguli — statute de întreaga poezie, indiferent de sorginea, conținutul și orientarea unei sau alteia dintre marile ei linii de forță. Să mai credem, deci, că după atîtea vehemente, radicale și intolerante insurrecții ale spiritului creator modern, un tinăr poet român de azi are, totuși, șansa de a „spune” ceva cu adevărat nou? Este, desigur, prematur să dăm un răspuns categoric la o atare întrebare.

Dacă se pune totuși problema delimitării formulei poetice în spațiul căreia se plasează Dan David, apare evident faptul că cel mai de seamă spirit tutelar aparținînd tradiției universale este acela al lui Walt Whitman. Asemenea autorului Fieilor de Iarbă, L. a David se simte îndreptățit a-și construi propria tribună de la înalțimea căreia adresează falnice, patetice și avertizante discursuri întregii umanității. Deosebirea stă în ceea ce s-ar putea numi „insolitare”, prin recurs la argumentația aglomerată li-vrescă (mania numelor celebre de tot soiul) orientatistă histrionică; ceea ce, de îndată, coboară poemul din solemnitatea lui umanitar-cosmică, conferindu-i o tonalitate persi-flant-nonconformistă, violent-juvenil pronocatoare în toate sensurile posibile: lezie, sintagme, ideate, metafore (= antimetafore) etc. Și totuși, acerbă pasine a lui Dan David pentru „anti-poezie” — prin ce miracol anume ne-ar fi greu s-o spunem deocămdată — ne constrînge în chip tiranic să simțim, conșternați că ne aflăm în spațiul privilegial rezervat marilor poezii tinere de azi.

Nicolae Ciobanu

mocabru, și Victoria danșează, moare lent, nițel mai țîrziu scrie către Johannes scrisoare „Rămii cu bine, Johannes; adio pentru totdeauna.

Îți mulțumesc încă o dată pentru fiecare clipă. Și acum nu mai pot. A ta, Victoria”, o, damnațiune, neimplinire, Sisiif e din ce în ce mai contemporan cu noi, Otto a fost împușcat, Castelanel și-a dat foc, Camilla Seier merge la braț cu Richmond pe un pămînt pirjolit de naivitate și trufie, Sisiif se chinuie să urce bolovanul, eu rămîn de-a pururi (presimț din tremurare, din ordine și din lacrimii) un timid irecuperabil, Johannes umblă și astăzi prin pădurea propriei sale nostalgii, o, Johannes, nostalgie, infrigurare, amărăciune, vis amar, o, capodoperă a tristeții I, nu I nu I, nu I strigă locotenentul Thomas Glahn, ba da I strigă Edvarda, Knut Hamsun e un obsedat genial, locotenentul își impușcă Cîinele, iertați cu toții fie în vecii vecilor, conchide natural Eva, da, da, completează Edvarda, I-am primit pe Esop cadou, de ce l-ai împușcat locotenent imbecil? Glahn

nu mai răspunde, eu I-am omorît pe Glahn, replică Hamsun, ce se întîmplă cu dumneata Hamsun? întrebă Lagerkvist, în timp ce Lingrin beleagau, țîrindu-se prin cămăruța lui de o ordine dăruos de calmă spunea că e bine, că ei nu cunoaște decît partea bună a vieții, iar Călăul asista la macelul de la Han, ha, ha, ha, fac domnii chipești mlătrînd rasa neagră, războiul e noblețe, e sănătate, distruge, ei, ce zici de toate astea, Piculică și pe Lagerkvist și pe Nietzsche nu-i mai întrebăm, e prea frig, un șarpe rece, rașu, obosit și îndrăgostit traversează Condiția Umană, Lagerkvist nu răspunde, Piculic doar se uită, Ascensorul coboară în lad cu un Contabil șef și o păpușică dulce, desbrăcată și tandră, Ioan Mintulor arde „Răstignii-I I Răstignii-I I” strigau copiii, unde sunteți

Eugen Ionesco, Buzzati, Becket, Kafka, Dostolevski și, nimeni nu răspunde, un șarpe roșu, rece, obosit și îndrăgostit traversează Condiția Umană, o, condiție vitală și nevitată a sufletului nostru obosit, torpilat de restricții, de impozite, prohibiții, o, veac amar, sint bănuît de ordine, de meticulozitate, de meșteșug, de enciclopedist boșorogit de lecturi de condițiunea mea de șoricel alb și de bibliotecă, o, sint bănuît de orbire printre tomuri și manuscrise excitante, dar, vai I, atît de obosite de existențialism, istorie și geometrie... am putea să troznim electrocuțați, posedați, magnetizați, înșepeniți (cu limba scoasă, scălimbindu-ne de fericiere și de plîns, intru o reintoarcere favorabilă la poezie, ce obrăznicie!) între bornele Condiției Umane, dar eu, artist, înțelegi? Nebunește... dezlăntăi... cu toți nervii!” domnule Karel Capek (Beda Foltin nu primește răspuns), iar Călăul asista la Banchetul posedaților, dezastrelor, șopirilor ce loșnesc prin tufele Condiției Umane (șopirile cu reacție?), o, diavoli ai competiției senzualității și bucuriei de a fi sclav în vecii vecilor unui blestem, providenței, artei de a te nimici prin artă, unde sunteți Sartre, Broch, Canetti, Saba o, Bellow și răspunde... „Poezia și furtuna — două probleme...”, se aude glasul poetului italian și deodată în întreg Universul se aprinde focul întunecat — dulce — diabolic al Cunoașterii,

Mirosea încă a frig. Albul cerînd dreptul la roșu. Degetele i se lungeau. Cit de mult doream o închisoare. Ochii pereților vorbeau cu glasul Domnului. „Încă țîr-ne și veți primi inelul pe care fecioara îl poartă în pîntece”. Și curgea cu inele. Dar degetele prinseseră rădăcini. Samnul cuprînzindu-ne-n simbur. Femeia în negru depăna lînă. Nu I Foate inelele erau false. Cit de bine, cit de ușor știam. Degetele lui mă tăiau în felii egale pe care avea să se urce pină acolo... Mama mea în colț cu cirjele... Mama ta în colț cu cirjele... cit de mult doream glasul de care ne lepădasem.

Dacă fecioarele m-ar fi putut auzi, aș fi strigat din tărunchi: „Aruncați cirjele, Aveți picioare Și nu există nici vînt nici frig, nici durere... Și de sint, Roșul e sortit să hrănească rădăcinile Domnului,

Oameni buni, Lui Dumnezeu i-e foame și sete Oameni buni I” Și buzele mi se uscau, Mama imi întindea apa, Chipul încrustat cu minciuni Călii noștri rînjeau în ogîndă fiecare cu capul celuilalt. Fier roșu ce ne-ai scris în ochi cea mai groznică lege I Femeia în Negru își reatează miinile Căci începe Masacrul Pămînteni au furat deja fructul numit lașitate acum se duc să-l împartă cu copiii și animalele lor.

Moartea e singura ființă care nu mai dorește nimic

Mi se taie pieptul și tu nu ești aici Spada ta cade pe lună și se face lumină. Și oamenii nu mai știu care e Negrul și care e Albul. Hai vino, vino încept pe scara unei femei. Și eu nu o invidiez pe femeia aia, fiindcă-i mama la. Nu. Taci, Taci. Știu, n-ai nici iubită, Copacii n-or să mi te fure. Nu I Nici noaptea asta neagră din care vii. Nu. Nimic. Te voi închide-n mine. Eu voi fi mama ta și tu tatăl meu. O să ne naștem unul pe altul. Și tu o să fii eu, și eu tu. Niciodată Eu, Eu, și Tu, Tu, Vom fi ceasul lumii și timpul se va naște din nou. Vom avea dreptul să ne ucidem unul pe altul, în același timp, și crîma noastră va fi fără curus: Se va culca, în același timp într-o femeie gravidă, și ne vom naște lipiți unul de altul. Dar vom fi morți, iubitule Moartea e singura ființă care nu mai dorește nimic.

furtună, poezia — suferînda și chipeșă rațiune de a muri prin moarte și iubire, o, crucificare a Condiției Umane, o, suflet al meu jupuit de suflet într-o percepere armonie, istoriei și geometriei, o, discipol al vostru sunt, discipol al oamenilor, al fielor de iarbă, al riului, al copacilor, o, contemporan cu ochii lui Homer sunt, cu Sufletul lui Tolstoi, cu vijelia rașunii, înțelepciunii și armoniei mîritului domn Rainer Maria Rilke, o, damnațiune a damnațiunii, Floare ucisă de Floare. durere luminoasă ucisă de durerea soarelui, o, dar Eu Vă iubesc Pe Toți n-auziți șoaptele mele loșnind pe fundalul durerii, istoriei, geometriei?... o, ironie nimicită de ironie, iubirea mea pentru tot să fie copleșită de risul comun al contemporanilor? Să vină Caragiale I a stigat cineva care dintre dumneavoastră este acela? ce frunte trebuie să sîrut mai întii să nu muriiți copleșiți de ris?

A treia elegie torențială de amor

(elegie de dragul colegilor mei Dali, Fănuș Neagu, Bob Dylan și Dănuia Prepeleac) Ah, aaaaah, Impertinență Blondă, jiganie dulce, tristă și fierbinte spune-mi, ce destrăbălate și frumoase gînduri umolau prin mîntea mamei tale cînd te nășteai ingeroaică mică și rea și cuminte?

cum o fi fost cerul și pămîntul atunci? cit de frumos o fi plîns Dumnezeu? cit de sălbatic o fi fost conceptul de viață, cit de greu? ce ingeri inebuneau încet țîrindu-se pe brînci?

aaaaah, Meschinărie Blondă, năpîrca mea suavă, bîndă cînd te nășteai blîndețea năvălea în Balcani de-atîta fericiere se pornea un nou razboi de-o sută de ani și planeta tremura într-o jubilație dementă, senzuală, flămîndă... Ah, aaaaaah, Sexperiență Blondă, răutăcioasă Melanie nașterea ta propuse lumii un nou sistem de elegie I

A patra elegie torențială de amor

Iubito, filosofia mea ebraică, țigănească, indiană năpraznică orbire, frumuseță de fantasmă, delir de blandiană pentru ca să te naști tu, zeită zăpăcită a trebut o mamă frumoasă și strivită — a fost necesară împreunarea mea cu maică-ta, într-o noapte fără lună acum te-arunci tu peste mine, dulcea mea furtună și din împreunarea noastră blestemată trebuie să iasă un inger nebul și o zeită trutoasă, turbată și-ntr-o privire, providență să cadă ca o pomană vînted astfel dansul rînilor de sfînt și de satană vipera, sinuciderea, alătore de mii de ani preste biata de ea, fericierea — Condiția Umană I

sandu stelian

Pea în iarba dimineții

Ratael de ai putea desena poezia de curcubeu migăind o ființe mele ființînd dincolo și dincoace de „neînțare”, albina misterioasă a adevărului, speranței și revelații lumini dramatice, foc launtric, truda, chin, studiu în incilicite mreje ce dai muguri în ramuri, voloșe a lăptului plin, o clipă de materialitate prinsă pe coarda varii ca un bob prin sîta de roaă, iarba singerată verde, iarba reatează de coasa mecanică care crește și mai inverșunat în dorința sa de verde, de frumusețe și de bine.

Bronz

Fetele inotau ca niște păstrăvi fermecători, desculte de hîldeș ieșeau la mal, apoi își trăgeau fușele pe cap, își puneau puii de rîndnici în batistă și plecau gungurînd pe uliți, devreme îi oșezau în culbul de la odăia lor singurată, hîrînd îi hrăneau cu gura delicată, cu cuvinte proaspete, albe ca zăpada cu sîinii lor de vis și somn, uimiți băieții se rezemau de ochii lor ca de niște copaci verzi.

Muguri boreali în vară

Cei care sint ai așteptării, ai adevărului și ai vederii vor fi muguri, muguri ai ierbiilor boreale și ai nopții îmbalsămitoare, ai duhurilor nevîndecate de căutare pin-la vis, desigur asemenea constelațiilor mușnîd veșnic stele pe boltă ce ming lumina în ochii celor desnădăduiți dar vor domni pe trupul copacului ce se apleacă suav-dureros asupra pămîntului, asupra lumii, asupra germentului pur și nefiintei ce e întrecută de ființă, pe trupul copacului ancestral ce intrunzește în fiecare zi.

Potop de coardă stînsă

De atîta noapte în ochii cobor în luncă unde se țes proaparele de șoapță în bronz ale izvoarelor, aud strigătele de ducă ale liliecilor în cornii fragezi și o urezată dulce-mi într-n suflet ca un inger — ordoare tu, nu-mi da talger de foc să atîm în zarea ta și să tac pină liamă stînsă de cocor mă rotesc în rodul pămîntului pe colina mea.

Iepurele albastru

Acel iepure alit de real, alit de plin de spațiu prin măluri simoase, de umbră vinețiu cînd coborîrea-i o scăpare în luna-colică, e fericierea mea, mersu-i prin fantasmă, prin arame curse în zori, prin țesături de iele o a naștere, Naștere, de-I vezi țtii să naști și aceli iepure asudat în fiecare apus, în lăstariș de artari, zălud înalțat spre Ramură albastră spre Steuca polară poate sint eu cu miinile de aur cu pleoapele de vînt, trecînd în rit.

Desen de Raluca Grigorcea

Cutumă din Teleorman

Arbora de pămînt, entitate în domni ca o floare dulce de măr de ț-ar da și ție focul, o mireasă din Teleorman, care calca pe cărbunii aprinși cu tălpile goale să-și intră, țeze mirele dincolo de prag, o mîndră din Teleorman, nu mai departe de Comani dar mie mi-a dat una în vie, numai în ie și parcă ard de un veac.

Arta cuvîntului în «SĂPTĂMÎNA NEBUNILOR»

Este unanimă opinia excelentilor literari potrivit căreia între componentele esențiale ale creației artistice — avem aici în vedere ceea ce se întinde prin beltristică — un loc de frunte îl deține stilul, adică modalitățile de expresie folosite de scriitor.

Se știe că, oricât de interesant ar fi conținutul de idei — într-un cuvînt subiectiv — opera literară respiră — ca să spun așa — prin porii stilului care valorifică obiectivele autorului, inventivitatea și forța sa imaginativă.

În adevăr, cercetând mijloacele de expresie — înțelegerea și varietatea lor — descoperim, de fapt, trăsăturile esențiale ale viziunii artistului, ale concepției sale asupra existenței, asupra omului. Oricât de «obiectivă» ar fi o anume creație literară, în care sînt privilegiate, caracterizate personajele, durată și amplitudinea și în care sînt puse în lumină unele aspecte semnificative ale existenței, în realitate, însăși personalitatea scriitorului.

Aceasta și este, de altfel, ratiunea pentru care analiza unei opere literare nu se poate dispensa de oțetarea stilului ei.

Ce reprezintă acesta — stilul — din punct de vedere estetic, cum îl poate datora reușita creației artistice, imi propun să ilustrez printr-un exemplu dintre cele mai fericite: am numit romanul *Săptămîna nebunilor* de Eugen Barbu. Înainte de a trece la demonstrația propriu-zisă oprindu-ne la unele modalități ale expresiei care fac din opera amintită una dintre marile izvoare ale limbii și, implicit, ale literaturii române, să notăm că însuși subiectul plasat în epoca Eternei, cu tot ce comportă din punct de vedere al documentării, mai ales al mediului în care se desfășoară acțiunea nu este, după cum vom vedea, numai cel autohton, străinele interese.

Să adăugăm la aceasta natura ingenioasă a compoziției care, constituindu-se din două și trei, uneori chiar din trei planuri epice — unele, nu o dată ele însele încastrate cu scene episodice, surprinde plăcut gustul cititorului.

Urmărind, acum, felul pe care ni l-am propus, să nu pierdem din vedere că stilul principal al efectului este acela de a se concretiza prin mînuirea vocabularului — în varietatea și relieful lui expresiv.

După cum e dovedit, aportul epitetului, la obținerea valorii estetice a unei opere literare se distinge de deosebirea fiindcă respectiva formă lexicală este însoțită de trăsături caracterizate de oarecare doză de hiperbolicitate, fiindcă în creația creatoare a autorului ei.

Cum epitetul se exprimă fie prin adjectiv, fie prin verb, fie prin adverb, să urmărim măcar în unele dintre pasaje care îl atestă, fructuos, prezența, aparițiile celor trei abstracții de demnitate.

O utilizare de remarcabil efect artistic o dobîndesc, mai ales, adjectivele asociate cu termeni care nu mai desemnează, ca de obicei, anumite noțiuni, de unde și nouitatea lor: «...dacă nu și-o face cumva seama într-o astfel de noaptea cum era această în care intra în București după atîta rîmă și nebunie, ca să-l ia locul între boerii ruginei ce pîndeau la oahnenle de lină Curtea Veche svonurile din Divan...»; «...Ne oprim, Jupine? se auzi de pe capra trîsurii glasul unei femei de frig al secolului său...»; «Venetia bolnavă, putredă tremurînd în apele coclînte...».

Alteori, adjectivul capătă o pondere abstractă și mai mare: «un roi de fulgi amînti înconjurau fanalele...»; «...dimeinea cînd se scula cu fata la cursă după vreun somn simțit...»; «Afară era o dată noaptea...»; «Venetia, într-un amurg corupt de lumină sovăitoare...»; «Un zid cu o grădiniță pătată cu falsa sa perspectivă și cu paseri fabuloase ca la Pompei, și ele mîntite de penelul unui pictor demontat...»; «...și un parfum insinuant rămînea în acea înaltă încăpere cu oglinzi obosite în care intrase o rîie coclîntă...».

Dar, subliniam, nu numai adjectivul cu valoare de epitet conferă expresiei, prin încărcătura lui semantică nouă, ceea ce am numi auză estetică a scrierii, ci și verbul care, nu o dată, în îmbinările celei sînt hărăzite, capătă cînd sensuri creașionale, cînd tonalități sumbre: «Avea un chip grecesc și ochi mîntinați în care murea amurgul...»; «Sua se gîndea că vinul tinde destul în poloboc...»; «Cum cădea seara, peste ferestre se puneau oboabele și nici o rază nu străbătea în afară sau măcar să murea cu o gură foibăntă zădărnă...»; «Locul artificilor ce aruncau cununii și borbe de lumini înspre istmul către care rîmă marea, trimînd mereu avertismentele...»; «...din mîrșă...».

VIATA CĂRȚILOR

DRUMURILE REPORTERULUI, DRUMURILE OMULUI

Ion Andreiță este unul dintre cei mai reprezentativi exponenți ai acestei inepuizabile școli de publicistică po care o reprezintă «Școala tineretului». Atunci cînd vorbim despre publicistica de la Școala tineretului o facem și trebuie să o facem din unghiul experienței de viață și profesionale irepetabile, pe care le-am cîntărit din cele mai timpurii zile ale creației sale. Este un om care a avut în viața sa o experiență de viață și profesională irepetabilă, pe care le-am cîntărit din cele mai timpurii zile ale creației sale.

În fine, «drumul omului» este, cum ștueam, traseul în viață al unei familii numeroase pe care socialismul — și nu numai socialismul — a găsit-o să-și facă un rost și care acum se simte, prin fiecare membru al ei, datorate să restituie orînduirii noastre prinsoasă unii efort modest, dar temeinic.

Rezumatul așa, reportajele lui Ion Andreiță ar putea să pară unora simple proze verbale, ceea ce este într-un totuși greșit de crezut. În fiecare pagină pulează viața, biografia oamenilor sînt înconfundabile, și se simte plăcerea unui reporter, știința de a construi caracterul, de a crea o imagine, de a argumenta afirmații și opțiuni. Un lirism aparte străbate permanent pagina de reportaj, însă un lirism de bună calitate, care evită romantizările, minorele digresiuni pe amănunte cu efect lacrimogen sigur.

Așa încît, citind cartea lui Ion Andreiță descoperi un univers moral și social care se argumentează și se validează în spațiul permanent al muncii. Fără a fi teizist, autorul demonstrează prin tot ceea ce scrie acest adevăr axiomatizat, această condiție esențială a omului tinăr al zilelor noastre, pentru care munca pentru țară reprezintă suprema mîndrie și bucurie. În Ion Andreiță avem un reporter politic de excepție, un condeier care scrie angajat cu toate resursele sale de partea adevărului esențial al timpului nostru, trăind faptele despre care povestește cu aceeași intensitate și cu eroii săi. Refuzînd senzaționalul lăfșin, materialul scris cu superficialitate agresivă, pe teme care fac deliciu unei anume categorii de cititori predispuși să vadă viața numai din unghiul suetii, cartea lui Ion Andreiță este o mărturisire, un gest elocvent al responsabilității sociale ce incumbă fiecăruia din cei care sînt martori și croniciari ai timpului nostru.

Serban Cionof
*) Ion Andreiță, «Drumuri esențiale», Editura «Eminescu», 1982.

...rile trimise de bucătări pentru a-l înfățișa noțiv de mîncare și din jumerile ce trîneau nărilor posticoșilor...».

La rîndul său, adverbial-epitet surprinde prin nouitatea funcției ce-l revine: «...picioarii înbrăcați în mătașe al vîrnei fetei cu ochi lacomi lute scîpate de sub roba desoțată...»; «...oarece zborul porumbeilor care se acutiază sub cortizurile de piatră ale galeriilor Ducalelor, torcînd amorsă...»; «...Al fost la Cairo, stîl unde o bazarul? Nu fusese. Tăcuse furios...»; «Clocotele Veneziei băteau stîns, chemînd corăbii din larg...»; «...Uneori Hrisant arunca acolo perle și mărgăritare care luceau albastru sau argintiu, mărite de undă apoi mereu armenite».

Oprim citetele aici din calesoria epitetului sub înțreita lui funcție morfologică, fiindcă înțentia noastră, acum, nu este aceea de a euziza exemplele ilustrative — și trecem la alte aspecte de ordin stilistic ale romanului *Săptămîna nebunilor*.

Dintre așa numitele figuri de stil, comparația și metafora sînt cultivate în opera literară de care ne ocupăm cu o intuiție lingvistică greu de egalat.

Străbătînd paginile scrierii, cititorul nu poate să nu fie plăcut surprins ori de cite ori îl ies în cale ingenioase similitudinii și transferuri de sensuri lexicale exprimate, și unele și altele, ca o reflectare a unui fecund proces mental cu caracter asociativ.

Cîteva numai dintre comparațiile — numeroase — care sporesc expresivitatea operii: «Trecuseră de mahalaua Scorîriului și se auziau trombîni niște stelari în acei loc ai fușierii ce păreau o cometă desoțată...»; «Vizitului chemă masalagii scribulii de frig sub un șopron, aruncîndu-le un pumn de parole și aceștia cu grădire în spate ca niște cocose, aprinsă faciele...»; «...fostă această trîsură, în care puteai să te culci cît îneca drumul, pîrea o lehabădă neagră, uriașă...»; «...Redingota și pantalonii lipiți de pulpe li stringeau, se simțea euzus ca într-un sac, gata să fie aruncat în adîncurile Vofsurului ca în povestirile acelor rude îndepărtate pe care le auzise sub sciomorii de la Bosphorion...»; «...într-o (Vasiliada Marvotini) spre el cu acei mîeri pînditor ca al călăilor sau al vînătorilor...»; «Avea un spate frosos acuit ca un cembal...»; «Era o dimeineață turbure, nîmca molcom, se auzea zăpada căzînd peste zăpada ca într-o frunză de din cînd rod vîrmișii să se culce cît îneca drumul, pîrea o lehabădă neagră, uriașă...».

La rîndul său, metafora, ni se înfățișează, revelator, ca încă una din bogatele resurse imaginare ale scriitorului și, implicit, ca una din esențialele surse ale expresivității romanului.

N. Mihaescu

REVISTA REVISTELOR

„TRANSILVANIA“ nr. 5 — 1982

Sobra, riguroasa publicație sibiană „Transilvania“ ne face surpriza unui admirabil număr tematic dedicat „Cronicii literare“ și a scrierilor din critica stîmbei deși în acest număr și anume despre monografia Slavici și Magdalenei Popescu, text introdus în *Jurnal de critică* (1981) sub titlul „Contribuția Magdalenei Popescu la modernizarea criticii noastre actuale“. Incercînd, se scrie, să reconstituie „efectul literaturii asupra cititorului“, autorul unui cititor pe care îl reprezintă în mod obiectiv fite confecționat — și pe un manechin din datele furnizate de realitatea imediată, fite reconstituindu-l, ca pe un exponent paleontologic“ autorea „înducînd gustul de atunci“ (de pe vremea lui Slavici n.n.), „făcîndu-se o mare risipă de ingeniozitate, de erudic și memorii cu glesușă, înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o practică folosită de poetica recepției (de care, probabil, încă nu auzise). Concluzia discreditată din frazele sale este că Magdalena Popescu s-a supus unui capriciu metodologic pe care îl generă în auzul cititorului și înțelegînd de fantezie“ Alex. Ștefănescu nu precizează că e vorba în analiză de un model semiotic și nici de o pract

ALEXANRU MACEONSKI

I. Un posibil preambul

Din numeroasa serie a proiectiilor autoportretice identificate în proza macedoniana, ne oprim la aceea cuprinsă în *Pe drum de postă* (1986), concludentă pentru înțelegerea surselor celor mai intime, în ordine temporală și psihologică, ce stau la temelia neîntreruptei dispute dintre voința scriitorului de percepere lucidă, analitic-dioctivă, a realului și irepresibilul său impuls de a se abandona în visul și în imaginație. Fiind un fragment rememorat de conținut autobiografic, *Pe drum de postă* (tinteste, desigur, mai ales la fixarea imaginilor realului conservate nu atât de memoria afectivă a naratorului, ci, mai degrabă, de cea analitică. Intenția lui Al. Maceonski, acum, este de a demonstra că descendența sa poartă însemnele unor determinări prin excelență nobiliare, în vădit contrast cu tratamentul lipsit de stîmă și de simpatie de orice îndoaială a contemporanilor. Înfișurarea ostentativă a descrierii obiectelor și întâmplărilor, dar, mai ales, a portretelor (în primul rând acela al mamei) reprezintă consecința logică a înșelăciunii vădit revendicative în culcatul demersului narativ. În același timp, însă, eludind cu superbă lipsă de precauție principiul că într-o asemenea demonstrație se revine a rămine cu obsesia în planul argumentării obiective, se evita capcana „dezvăluirii” vulnerabile, naratorului nu poate să nu fie tot atât de puternic atras de dorința de a se „povești” pe el însuși, în așa fel încît fragilitățile cele mai intime, indefinibile, ale eului său de îns „desfășurări” figurative, în rîndul excepțiilor absolute, adică „geniale”, sînt comunicate cu neînfrînată incitare de sine.

Ideea insistent urmărită vizază relevarea hipersensibilității copilului. Este atributul lui Maceonski dovedit atât din unghi comportamental și din alături de caracterul și simțirea lui, era atât de ascuțită sau de bolnavicioasă, încît, dacă mînta nu i-ar fi fost puternică, această simțire i-ar fi dus la nebunie”, cit și din unghiul disponibilităților imaginativ-creatoare, deosebit de marcate încă de pe acum. Sub cel din urmă raport, se recreează în argumentul prematur al aluziilor leniniste în plasa visărilor fantastice ce conduc, epic, la supradimensionalul halucinant-oniric ale realului. Apăsător și în somn de sentimental spaimii provocate de noaptea întunecoasă a pădurii străbătute de careta, ce-l poartă (este în preajma sa mama sa, adine îndu-văzând de vechia morții sotului), micul erou nu se poate elibera de asemenea viziuni nici din presupusa primejdie a trecut. Rezultat de aici o mică „povești în vis” demnă de tot interesul. Remarcabilă este delimitarea momentelor narativului, operațiune impusă de succesivă schimbare de identitate prin care trec „personajele” ce intruchipează fantasmalele visului. De fapt, asistăm la un sir de trei asemenea intruchidări, menite să evidențieze procesul tot mai accentuat îndepărtării a imaginilor din vis de realitate și de declanșarea, în primul moment, cele două tipuri de imagini (ale realului și ale visului) dau impresia că aproape se suprapun, suferind doar o anumită mișcare autonomă, al cărei efect stă în turburarea apei oglinzii și, ca atare, în redimensionarea amenințării fantastice a realului presupus: „Vărsatul zăpezii anucă; pe drumul departe de Pitești cu două poște. Dar somnul ce doborîse pe băiat rămăsese plin de aceeași beznă. Ea, de pe cîmp, îi pătrunsese în ochi pe sub pleoapă și alerga după strășura lumina de aceeași licări ale felinarelor cu lumina galbenă și roșie. Copacii de pe cîmp se prefăceau, în visul lui, în răzuci negri, în haideci cu căciuliile înfundate pe ochi, care se țineau după strășura, și care se apropiau uneori de porțile ei pînă la ațingea seamului”. Mai departe, omnia cu accentuarea spaimii din via, fantasmalele realului își schimbă identitatea. Acela din urmă, deși încă umană, este dată cu atributul apocrif demonic care frizează suprafirea existentă: „Alte dați, aceiași copaci, coborîți și ei de pe cîmp, dau goana carete, o ajungeau, o întorceau, rămîneau în urmă și iar o ajungeau, însă în loc să mai fie tot haideci, erau călugări și călugărițe pe cap, care, pe creștele, gobeau sub ei caii, se lungeau, creșteau, creșteau sau se poceau cum le venea mai cumplit”. În fine, ca urmare a acestui fenomen de „pocire”, straniile aparții se metamorfozează complet, căpătînd o identitate emanentă înfernă: „Vintul înflință mîncărea în gurgile, se schimbau în demoni, se înmulțeau cî cuprîndeau deaurile și vâlile, erau în fața, în urma,

și împrejurul strășurei”. Detalierea narativ-descriptivă a momentului, spre a conferi substanță și complexitate „compoziției”, constituie un aspect semnificativ ce nu trebuie pierdut din vedere: „În visul lui, îl mai ajungeau de pe mîncă, dealurilor, cit și din apropiere, spăimîntătoare, hohotul de rîset și furorose săsări. Dar ceva era și mai grozav: bratele și degetele dracilor se subțiau; iar doi dintre demoni săreau întru, miinile îi se agățau de porțile, una se deschidea; într-o clipă, unul își înfige ghearele în gîtul copilului, îl oprea strigătul, pe cînd altul îl se așeza pe piept, și rinjea, și sfîșindu-i cărmurile, scotea din unghiile pe sub coaste... O!... și ce căuta el, erau plămîni, era inima... Cum este de așteptat, concentrata narațiune proiectată în visul cosmăresc se încheie odată cu ieșirea somnului de sub stîmpera realului și declararea înmulțurii în pădurea cuprinsă de beznă nopții și translația lui într-o altă ambianță fenomenală (cea care îi este sincronă): „Dar mama sa se deșteptase. Ea îi auzise răsufletarea scurtă și grea și lăsase geamurile. Aerul tomatic al unei dimineți răgusite de ceață și răcoros, repede fruntesc. Bătăile inimii se liniștise, visul se învîmășea, dracii soviau și, răsturnări, cădeau sub tălșul unei săbii de diamant. În același timp, o lumină venită fără să știe de unde îl îmbrățișa. Se simțea ridicat în sus, zbură, plutea și, înfășurat de o nemărginită strălucire, o putere tăcînică îl fulgera și mai sus încă — dincolo de văzduhurile ciocirilei — de unde, apoi, graiul lui, ce întrecea în dulceață cîntecul privighetoarei, se răzletea peste țară, trecea granița, înfișura omenirea, era Dumnezeu făcut cuvînt...”

Asadar, valoarea de document, înțeles în a scrierii „povești din vis” este cu totul evidentă. Se relevă, pe de o parte, extrema impresionabilitate a eroului, predispus în chip spontan a transfera imaginea realului în spațiul visării fantastice. Statutul existențial original al fanteziei de viață suferă supradimensional, revelație pentru reprezentabilul impuls al foarte tîrziu lui Maceonski, de a simți, percepe și, artistic, a „vedea” lumea altfel decît omul comun, adică în virtutea hipersensibilității sale, cu alte cuvînt, pe de altă parte, cum o dovedește episodul cu care se încheie halucinația, este vorba de înțelegerea emanentă himerico-poetică a raporturilor cu existența cosmică; ceea ce își va pune pecetea inconfundabilă aț asura biografiei scriitorului cit și asupra a ceea ce s-ar putea numi structura, în egăz măsura, temperamentală și conștientă, a eroului. Evidențierea genului coroborat cu idealismul estet sint aceste care pun în mișcare instinctul creator al lui Maceonski, scriitor dispus la tot pasul a se obțina în credință că realul de care se izbește cu neînșelabilității pasune este demn de luptă în seama în măsura în care imperfecțiunile lui inuabile nu pot fi depășite decît odată cu trăirea compensativă a visului himeric ce se năste din orgoliul refuz al acceptării acestor imperfecțiuni. De aceea, anticipînd, trebuie spus că plonjonul în imaginarii fantastice și, cîteodată chiar epic-fantastice nu este niciodată expresia unui act creator deliberat, înțeles ca formulă literară sieși suficientă, beneficiară a unui program de lucru dinainte enunțat, cu „cîrurile” lui perfect formulate în subsidiar, cu efectele lui în ordinea surprizei și a misterului atent calculat etc.; ceea ce este, bine se știe, constituie cantumul „legilor” de-a dreptul draconice în virtutea cărora este definită indeobște condiția genului. Evaluat în sine, la nivelul structurii textuale, scurtul episod onirico-fantastic din *Pe drum de postă* dezvăluie totodată o stare de lucruri dintre cele mai semnificative.

Nicolae Ciobanu

VASILE PETRE FATI

O mare siguranță a tonului, mai peste tot blînd și elevat, de o frumoasă tinută spirituală, caracterizează poezia lui Vasile Petre Fatî, autor profund și original, desigur, care ar merita să fie recunoscut mai mult în critică. Exigent cu sine însuși, petre, Vasile Petre Fatî se mulțumește, rare-ori, să-și publice din cînd în cînd poezia, avînd deocamdată trei volume de versuri: *Vederea amiază*, Ed. Eminescu, 1975, *Prag*, noiembrie, Ed. Cartea Românească, 1978, *Paradisul de fier*, Ed. Cartea Românească, 1980. Din oricare am cita, izbitoră sînt evidența poeziei și articulația fără fisură a discursului, un discurs care protejează lirismul în însăși emanația lui sufletească, notație discretă și totuși inșisă, un amestec de pastel și confesiv, de imagini și mărturisire, cu un ritm delicat și persistent, ca o tîșă din artele plastice, sî la baza acestui discurs care știe de minune să exploateze culoarea, intensitățile sau cîderile de lumină, orele melancolice și crepusculare: „Să fiu această ceață cînd nu există moarte / Cî doar un roi de albine în dreptul tău? / Și eu un discipol al păpîdușilor, / Un netrecînd al Mușchiului verde de pădure? // Dar tu ai giul subțire ca fîgăduina, / Orice trandafir este o formă a durerii, / Priveste-mă acum în față / Ziua e mai strălucitoare ca o labă de iepure”.

Chiar o poezie crepusculară, pe alocuri ușor prețioasă, cu ecouri din Hölderlin și Trakl, dar și din lumea mediteraneană a lui Kavafis, formează materia primei cărți a poetului, deși în acest volum întîlnim o *Apologie pentru Walt Whitman*, care, fără îndoială, exprimă o plină a unui animal, zălbatic. Am văzut, secolul crizantemelor. În acele zile de iarnă am așteptat amiaza / Ca pe un imperiu al micilor / Culegători de cartofi / În amers singur pînă la casta prigoanilor, / Astfel și astfel am ajuns la virtutea omenescă”.

Autoîntîlnindu-se „discipol al păpîdușilor” sau un „principiu al furcic”, Vasile Petre Fatî scrie într-adevăr poezii din care răzbat un cult pentru ființele umie și fără apărare, poeme în care viața, faptul de a fi se confundă cu cel de „a avea forța de a duce pînă la capăt acest cîntec”. Lirismul lui Vasile Petre Fatî stă sub semnul unei căutări a identității și valorii în care crede poetul sint bu-nătaoza, discreția, perfecțiunea de sine. Nici o rîmnoare vitalistă nu sfîșie pinzele acestei poezii rafinate, sensibile la singularitate, obo-seală, neîmplinire, vorbind cu emoție despre truda existenței lumesti și încercînd să-și aducă amînie, cu nostalgie, de un alt univers, în parte pierdut. Experiențe interioare, descinderi ale inimii și ale sensibilității reculese constituie poezia lui Vasile Petre Fatî, poezie a omenescului avid de iubire și adeseori contrariat în aspirațiile sale adevărate. „Acum cînd ploaia și surz singur lini spun / Că după urma acestui apus am să ajung bogat, / Că încă vî mai bizuți pe mine, / Dar eu demult am părăsit orașul. / Și acum ploaia / Și vîd bine că nu mi-e teamă de făr-de-legi, / De păpădie din dreptul casei. / Sunt doar un om / Care așteaptă sfîrșitul zilei și din toate niște ferici-cirea / Ca pe o slăbiciune, / Am fost soldat, învîțător, bun cetățean și onoare / În orașul său. Și acum ploaia ca într-un mare pact / Și toate acestea e-au întimplat odată”.

Tehnica poetului este una aluzivă și, asemenea vechilor pictori, Vasile Petre Fatî se dezvăluie pe sine în cite un colț, aparent neînșinat, al descrierilor sale. Confesiunile directe sînt rare, și, tocmai de aceea, atunci cînd apar au valoarea emblematică, acordînd forță mărturiilor rezemată și umile, considerate fiind în litera lor. Există un orgoliu al slăbiciunii, al blîndeții, vulnerabile și agreste în toată poezia lui Vasile Petre Fatî, poezie pe alocuri a virtuților franciscane: „De acest poem e nevoie ca de struguri. El e mai puternic /

O istorie în imagini a literaturii române contemporane

Văzută de Ion Cucu

■ La sfîrșitul săptămînilor trecute un grup de scriitori a fost o vizită de documentare, organizată de Uniunea Scriitorilor și Editura Militară, cu sprijinul Ministerului Apărării Naționale, pe marșele șantierului de construcții al Canalului Dunare-Mare Neagră, în unitățile militare de construcții.

Am participat: Dumitru Radu Popescu, președintele Uniunii Scriitorilor, Petre Anghel, locotenent-colonel Ion Aramă, George Bălășă, Vasile

Baran, Ionel Botez, Ion Cucu, Nicolae Crișan, Ion Horea, Corneliu Leu, Toma George Măiorescu, Mihail Pelin, colonel Dumitru Radulescu, Petre Răileanu, Areta Șandru, Alexandra Târziu.

Șantierul a fost prezentat de comandantul Brigăzii militare, colonelul Otto Brașter, de șeful Statului Major al Brigăzii, colonelul Teodor Ivan, și de secretarul Consiliului politic al Brigăzii, locotenent-colonelul Gheorghe Popescu.

TINERI POETI

nice și / a unor semne nedesluite. Se simulează, în dese rînduri, amnezia, căutarea în gol, pierderea identității, rupturile și salturile în ordine strict logică. Lucrurile sînt numite de departe, de foarte departe, deși puterea lor de sugestie concretă este invidiabilă. A treia carte a poetului, *Paradisul de fier*, cu un titlu ce ar putea trezi ideea unei lirici antemecanice, conține mai cu seamă întîmplări „din care nimic nu se poate povesti”. Mai multe poeme încep de altfel cu mai mult lucrurile, deși ne dăm seama că în unele cazuri avem de-a face cu niște parabole. Poeziile conservă o falsă structură narativă și predominantă rămîn sugestiile de agresiune, de sarcasm și disperare fără obiect. Fără vremea timpului contemporan se observă mai pregnant în aceste poeme, care nu ocolesc nici autoironia: „Portretul meu afîrnă acolo cu ochelari subțiri / prin care se vede că nu plîng, / Cu o bancnotă deasupra gurii, cu o mare oboșală / în care pieptul meu se mișcă discret / în cetă ca o cuscă de oțel. / Cînd închid ochii sînt mai liniștit. Pînă la urmă, la urcarea aceasta se va sfîrși. / Îmi privesc por-

trețul: vopseaua subțire îmi curge / pe mîini și pe față, capul îmi atîrnă / asemîni băuturilor cu paia, / Dar portretul meu atîrnă acolo orbitor / ca o bucată de aluminiu, / Îmi acopăr fata doar la vedea lui, în lumina aceeaș. / Cu pictorul o voi sfîrși. Îmi pun haina și ies. Afară / mă gîndesc la tot ce se întîmplă”.

Intensitatea cu care poetul își depistează pricina de suferințe nenunțate este remarcabilă, sensibilitatea acută împiedîndu-se aici cu un simț al realității, greu de bănuit la prima vedere: „Dacă ce îmi scot costumul de balerin rămîn aproape gol. / Mi se vîd coastele vinei, umerii căzuți, obraji ca de piapine, / Eu nu sînt Ariel, eu nu bat cu pumnii, eu nu strig. / Dacă exist cu adevărat aceasta / pentru că am labe uriașe / Și o inimă mică desenată cu creionul chimic. / Întînd o mîină, îmi privesc degetele. / În lumea aceasta sensibilă sînt gol și îmi vîd trupul. / Îl urmăresc ca pe un soarece răfăcit în sacul de griu. / Îl chinui, îl ating, să vîd dacă sub unghiile mele stă moartea, / Îmi scot costumul de balerin. Cum stau așa transpiră mea e recă. / Gor aștept cu osul pieptului în afară. Așteptîndu-mă sînt eu / am venit”.

Individualizate ca ton, din măsura originalității sale, sînt la Vasile Petre Fatî poemele bunătății ultragratie și ale fericiții în derivă, poeme în care există o simplitate și o gravitate esențială: „După viscolul de afară e o zi lungă. / Mîine, spune-mi, unde vom merge? / Cineva vorbea în oraș de Aldebaran / Și aceasta aleva o să se întimplă // Cum am venit îmi tin ochii închiși. / Aștept și aștept. Îmi acopăr fata / Cu ultimele puteri privesc pe ferestra. / Cu ultimele puteri te privesc // Sînt oboșit de zăpada de afară. / Trăz. sau. Chiar îmi tîie aștept / În mîini tin o pline. Sînt singur. / Doar lumina ce cade m-arată mai bun”.

Ele se impun prin atmosferă, printr-o mișcare familiară și plăcută ce deschide stăvilarele confesiunii și comprimarea discretă a eului propriu, printr-o notație ce aduce strămîntul în plină lumină a realității, ca și printr-o încredere aproape realitativă în forța poeziei, viața adevărată, de fapt, în care respiră un poet: „Cum există acest poem mai puternic decît marile bănci, / Care bate, deschide uși, lovește și acum, tăcînd”.

Cu ultimul său volum, Vasile Petre Fatî face un pas decis spre o încadrare temorală mai concretă a poeziei sale, spre o alianță mai hotărîtă a acuității de simțire cu penetrația intelectualului.

Dan Cristea

Vînzarea

În timp ce Maciste șterge fereastra de praful depus, Vasile începu să cînte cu vocea lui neîntrecută: „Mama Leone, mama Leone...” iar Maiorul rămăse în tăcere, cu ochii închiși, și se interpretă ce i se oferise grațiat, dar cînd Vasile începu să atace „Alle Rose stinken, alle Rose stinken/doch die Matrosen stinken auch” omul legii spusă că e foarte grațiat și dorește să le comunice citeva lucruri ce nu suportă amînare.

— Ascultăm cu toate urechile, răspunde Ion.

— De aceeași părere, adăugă Vasile, numai să nu fie ceva șagitor sau periculos la adresa prietenului nostru Maciste.

— Măe greu să vă transmit înții și înții un solu prietenesc din partea lui Gherman care a fost autorizat să vă scrie prin intermediul meu; este bine și sănătos și în curînd o să vă transmit negativul unui album policolor în care cetățile nemuritoare de pe valea Nilului vi se vor înfișa în toată splendoarea lor. Se așteaptă ca Ion să scrie cite un comentariu în versuri pe fiecare imagine pe care s-a strădui să o surprindă cu maximă claritate și din cel mai avantajos unghi. Speră, totodată, că iubitul Norei, medicinistul, să se fi vindecat și ca Maciste să se simtă bine în compania poezii.

— Altelea nu mai scrie? de acord? Ion.

— Ar fi greu să vă dau un răspuns acum, de fată cu toată lumea.

— Străduiește-te și-o să-ți fim recunoscători, îl îndemnă Vasile, umplîndu-l cele patru pahare „cu ceai de ploșnițe” și cuburi de gheață.

— Măe greu să vă spun ceea ce e de important în asemenea condiții, Maciste sfîșise cu ștersul geamurilor și se așezase pe televizor, de unde urmărea convorbirea celor trei. Imediat după răspunsul Maiorului, Maciste se repezi spre sertarul noptierei, luă un pix și o coală misterioasă și scrie cu litere mari, adăptate: „Dacă e vorba ca Gherman să se întoarcă, sînt de acord să trec în baie și să vorbim chiar toată noaptea, numai să fie adevărat”. Depuse apoi hîrtia în fața Maiorului și se postă iarăși pe televizor, așteptînd răspunsul. După ce citi cele două rînduri, Maiorul le trimise și celorlalte doi hîrtii și spusă: — Nu pot fi de acord. Erau orele zece seara.

— Atunci dă-i drumul lui Maciste să plece, îl îndemnă Vasile.

— Nu pot, am ordonat oamenilor mei să vecheze ca nici mirosul să nu iasă din această casă, necum vreau altă viațete, răspunde Maiorul.

— Atunci, interveni Ion, propun ca Maciste să se angajeze în scris că dacă-l eliberezi pînă la ziua, să se prezinte, să zicem la orele cinci dimineața în această încăperă? de acord?

— Maciste luă din nou pixul și scrie cu litere de-o șchioapă: „Voi fi la orele cinci dimineața pe fotoliul meu în casa lui Gherman” și se așeză cu verzale vesele.

— Fie, zise Maiorul, mi-au scăpat mie ființe și mai periculoase, dar nu m-am lăsat pînă nu le-am prins la distanță de cel mult o zi.

— Este un om inimos, să bem încă un pahar în cinstea încrederei dumitale, propuse Vasile. După ce înțelesă că Ion era de acord, printre nemurimății paznicii din carter pînă dincolo de biserică.

— La întoarcere, Vasile își manifestă bucuria că Molanul era liber și își cîntă paznicilor tot felul de cîntece de lume, invitîndu-i pe cei de la poartă să intre cu toții în casa lui Gherman, propunîndu-le care Maiorul se opuse cu toată sezențența.

— S-auzion deci noaptea, începu Ion convorbirea.

— Știi bine că Simion Stăile și un om de ispravă, și nu puteți afirma că-aș fi eu cel mai nevizat om în ceea ce privește nenorocirea studentului prin participarea personală a tatălui Norei, spusă Maiorul.

— Să adăugăm și nenorocirea lui Gherman! insistă Vasile.

— E adevărat, e la pus-o la cale, dar acum lucrurile s-au schimbat. Studentul și se va face un transplant de măduvă și totul va fi bine.

— Dar Gherman va muri înghițit de crocodili, și Toamă aceasta nu se va întîmpla, deoarece Gherman a acceptat să se întoarcă și încă foarte repede.

— Cu ce preț, se precipită Ion.

— Minor, cu totul minor, o să vedeți, răspunde Maiorul.

— Ascultă Maiorule, nu ne mai zăpăci cu Stăile dumitale, ce vrei de la noi? ridică vocea Vasile.

— As vrea să fîti de acord ca Gherman să se poată întoarce acasă cit mai curînd.

— Sper că nu te îndoiști că tocmai aceasta e dorința noastră cea mai mare, adăugă Ion.

— Sînt sigur de asta, de aceea ar fi de-ajuns un singur rînd din partea voastră, bunăoară: „Te așteptăm cu nerăbdare” din care el va înțelegă că sînteți de acord.

— Cu ce? se neliniștă Vasile, cu ce trebuie să fim de acord?

— Simplu fraților, cu întoarcerea lui Gherman.

— Dar de ce depinde ea?

Maiorul scoase din buzunarul de la piept o scrisoare și-o înmîină lui Vasile, apoi lui Ion care citiră cuvintele subliniate cu roșu de către Maior: „Dacă Ion și Vasile sînt de părere să-l abandoneze pe Maciste în urma crimei ce s-a săvîrșit-o, și dacă întoarcerea mea depinde numai de acordul lor în această privință, atunci îmbrățișez opinia lor și abia aștept să-l revăd”. Deosebînd recunoscută semnătura lui Gherman.

— Era tîrziu în noaptea și cînd copleșit cîntară la treia oră rotopul unei ploji copioase, de vară, acoperînd orice alt zgomot. Sub cuvintele: „Te așteptăm cu nerăbdare”, Ion își depuse primul semnătura în acea scrisoare, și Vasile, atunci, îmbrățișă opinia lor și abia aștept să-l revăd”. Deosebînd recunoscută semnătura lui Gherman.

— Liniștește-te, omule, îl minimeia Maiorul în timp ce introducea hîrtia în semnăturile într-un plic galben, nu e vorba decît de un motan oarecare!

— Nu-i adevărat, strigă din răspuneri Vasile, eu am simțit întodeauna că Maciste nu-i un animal.

— Să mai bem un pahar, propuse Ion, fiindcă nu mai avem decît puține ore de dormit și ziua se apropie.

Amintiri de vară

Urmare din pag. 1

putea fi miez al vieții și al lumii, griul, se transformase într-o agoniie și-o amenințare a acestora, nimic nu putea înțelege în lumea și starea lui lentă de hoi care se întîndea.

— Tin mînt, mai fusese ceva asemănător cu citiva ani în urmă, dar atunci era chiar sfîrșitul de vară și era și sfîrșitul războiului, printre mîrșii fișii de porumb iar colo și colo mici inisuri verzi, picuri de lan nelese, fognet straniu de frunze și miroș de măciuce și măciuce țîntase arșă, știuleți decolți. Morți neculeși ai războiului, cu armă lungă ei, în mormintele lor agățătoare, cuprinsă de volbură și adăpostite pe sub citeva tulpini de porumb, schelete albe, roase de soareci și încă duhînd, înverzînd aerul cu mirosul lor ca și dulceap. Sătenii ocotiseră, le lăsară lor, arbele picuri de porumb și nu mai intrau nici vitele pe-acolo, pufneau doar și o luau tropînd la fugă strîind colb peste mîrșii. Iar acum venea și această moarte a griului, iaș, tot un fel de război parcă sau tot o amintire, ceva care nici nu se erminease poezie și nici nu începuse, un ocol larg de deasupra sau un fel de nor care se arunca și cădea dintr-o dată greu, istovit la pămînt, macera tot și sămîntă și piatră iar de pe dedesubt, apa nici nu țipa. Licărea doar, se înclina pe după niște mici stele rotunde și grase, lînea sub apășare de țâpi și roșea. Secerătorii, mai mult femei, cu ștergare albe, rășucite ca niște bandaje la nas și la gură, smuigau smocuri de griu și le puneau la uscat, în piciorare, pe niște tălăbice de lemn în formă de cruci. Cînd și cînd ieșeau în capătul locului, la căruțe, își uneau ștergarele acelea, se apășau pe ochi și le prindeau din nou în jurul capului iar cînd intrau în lan miroșea tot așa ca atunci ca și cum ei ar fi trecut și zăcut acolo pe cîmp în acele morminte de la sfîrșitul războiului, și aproape că nici nu mai respirau. A urmat cea mai fierbinte secetă din cite s-au văzut.

Ani de împliniri

Urmare din pag. 1

prezent, ne eliberează din servitutea instinctivă față de propria noastră epocă, ne învătă să vedem omul în cele mai înalte posibilități ale lui și în creațiile sale neperitoare”, spune un filozof (Karl Jaspers). Iar curerile acestei epoci sînt atât de mărețe, încît prezentarea lor este inepuizabilă. Mulți ani de acum încolo, cred eu, epoca noastră va fi subiectul cel mai des abordat de prozatori.

Scriitorul trebuie să fie în primul rînd el un om cultivat, un om cu o privire justă asupra vielui, un om deschis la tot ce este nou și valoros. Nu se poate ajunge la adevărata artă sărînd niște trepte culturale.

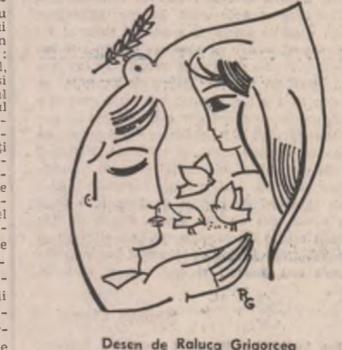
Acești ani de lumină, care au dat posibilitatea oamenilor să trăiască și să muncească în pace și belșug sînt întărească și să dezvolte patria, să-i clădească un viitor de aur, i-au oferit literaturii române posibilitatea nelimitată a unui mare stil calitativ, a ferit noi dimensiuni spirituale și românești.

«BARBARIA CONCRETULUI» ȘI ARTA ROMANULUI

Urmare din pag. a 3-a

Romanul politic și cel al cuplului nu rămîn fără a comunica unul cu celălalt. Nu ni se sugerează discret că a trăi ca „marele Vasile” sau Matilda înseamnă a fi aliatul de fapt al celui val de oameni al momentului, care detin un timp o anumite putere, uzînd și abuzînd de ea: „tovarășul Calcan”, mic Savonarola caricatural, care ordonă ca Boccaccio să fie pus pe foc și să se dărîne cariatidele orașului, coloriferistul Pascu ori trimisul ministrului, venit la cursul lui Vănturub ca să-l informeze că „acum nu facem filozofie, facem tracterie”, crochieri de „învingători” grotesci, involuntari (bravi?), „soldați Svejk” ai proletului românesc? Evident, romanul nu a vrut să facă din protagonistul romanului un făptuitor de gesturi mari, dar Petriani are curajul de a îndrăzni să de a rămîne credincios vocației sale. Odată cu arestarea și detenția, el intră într-o altă lume, se vede amenințat în însăși existența sa. Dorința de a înțelege (care are ca revers o mare rezistență vitală) și humorul îl ajută să integreze diversitatea experiențelor trăite în curentul unificator al maturizării unei conștiințe-focar, care absoarbe și numeroase povestiri afluențe, întîmplări, schițe de portret, scurte aproape-parabole, secvențe de

biografii adiacente. Sînt paginile, unele, de o cruzime în grotesc gogolian (istoria flautistului care, ratînd vizul său de o viață: turneul filar-

Desen de Raluca Grigoreea

monicii lui la Paris, se sinucide), altele — patetice în nuditatea lor revelatoare de limite ale umanului (povestea evreului însulțat mortal de legionarul curia și falvase, în închisoare, viață sau secvența vitei pe care i-o fac la spital „pădului” soția și lui său) etc. Mici „studii” asupra omenescului, cu ciudătenile și cu monștrii lui (complementare lor sint paginile lirice consacrate mamei, cu știința ei de a înșufla viața lucrurilor, sau cele — impregnate de un humor senil — în care se înșuflă, în buclă, răspunzînd aspirației eroului de a defîni limite între care natura omului se poate desfășura fără a trăda ireversibil atribuțele umanului. E ceea ce imprimă o tensiune implicită, nu numai spovedaniei-cadru (și celorlalte care se varsă în ea), ci și ideilor, replicilor, imaginilor care se fixează pe ecranul conștiinței-martor.

Roman al iubirii ca încercare de a împiedica „chircirea” sufletelor, roman al unei identități morale care dă un sens (interior) „barbariei concretului” trăit, Cel mai iubit dintre pămînteni se constituie din mișcarea interioară a unei existențe spre adevărurile ei greu curcerite, din alternanța și cîntecul simfonice a marilor deschideri care solicită trăitul (comuniune și singurătate, experiență și reflecție etc.), din monologul total, grav și complex ca ton (vitalitate, umor, tragism) al unui adevărat erou (cu tot ce conține înalt fără artificiositate acest cuvînt) al timpurilor noastre.

atelier literar posta redacției

DELIA T. Z. : Versurile sînt slăbuțe, neconcludente și nu prea oferă motive de speranță. În privința studiului, părea unii critice de meserie se cîntări mai greu, fără îndoieli (în competență și profesionalitate) decît a noastră. Și v-ar fi, deci, mult mai folositoare.

V. MANOLE, MARA ION : Verificări relativ ușor și cu oarecare îndemnitate, dar aceasta nu mai e o calitate cînd sub condei se adună doar banalitate, convenționalism, ecouri de manual școlar, etc. (Ceva, în „Oamenii munților”, „Cronica”).

A. ALBU : Nu prea sînt noștii. Ceva mai bine, în „Cînd rîd”, „În adîncul cuvintelor”, „Incantație”.

MIA : E un început, încă sursă, dar nu e încă oarecare merit, totuși, să fie continuat. (Ceva mai bine, în „Ciob”).

M. ROMANESCU : Intrucît, din ultima scrisoare (32 de pagini) rezultă că părerea pro-priei despre dv. învîș, despre ceea ce gîndiți și scrieți, vă sînt ferm suficiente (toată celelalte venite din afară, deși solicitate chiar de dv. fiind înțimpinate cu nemulțumire, răsp. ostilitate, dispoziție de înrădă, bosumflare, animozitate, ironii — uneori deplasate —, tînguiri, ofuscări, senzații de ultra), de fapt, de victimă oprită, de persecuție, etc.), ne lăbm avîngmentului să ne abținem, pe viitor a mai formula păreri asupra paginilor pe care ni le trimiteți și vă acordăm dinainte, ca să zicem așa, „meel cîștigat”... 2). Intrucît viața e oricum prea scurtă, iar scrisorile dv., dimpotrivă, prea lungi și intrucît informațiile și păreri pe care, mărinic și nesolicitat, ni le furni-

zați din abundență: despre cărți, reviste, filme, fotbal, artă, etc., etc.) ni le-am asigurată, cu toată prevederea și simțul răspunderii, pe cît mai simple și mai sigure, adică prin abonamente la publicațiile mai mult sau mai puțin specializate, la radio și televiziune (acestea din urmă, mai ales, fiindcă veni vorba, adevărate izvoare nesecate, veți recunoaște, de informații și păreri competente și foarte bine verificate, ba chiar și izvoare nu mai puțin nesecate de delectări înalte, divertisment educativ, relaxare principială, etc. etc.), ne vom lăma de-acum înainte, să citim doar primele 5 (cinci) pagini din scrisorile dv. (în care sperăm să găsim, ca la toată lumea, eventuale date și lămuriri în legătură cu manuscrisele trimise, eventuale întrebări și probleme de „poșta redacției”, etc.).

FLORIN IONESCU : Pagină de început, încă nesigură și stîngace. Un semn bun, poate, în „Testament”. (Dar „lucrul cel mai urgent, decedat”, pare să fie ortografia; poet și agramat nu prea se potrivește!).

A. JACOTA : Un adevărat reviriment, care confirmă „deplin bonuțelii” inițiale! Toate versurile, și mai cu seamă „Sisi”, sînt demne de atenție (în „Poem cu clovn”, mai sînt lucruri nepuse la punct, umpluturi greoaie, etc.). „Dintr-o figură în altă”, „Form în vid” și, mai ales, „Sînt porumbelul pîcii”, pe a idee interesantă (cuca că finalizarea lasă de dorit iar neînțelese și hîrtioase prozodie strică totul!).

E. CHELARU : Vă mulțumim pentru binevoitoarea sesizare. Din fericire, omul este de o desăvîrșită inocență. El ne-a trimis manuscrisul complet al unei vi-

itoare cărți, cu singura dorință de a primi o părere cît mai exigentă. Inițiativa a ceea „prime de încurajare” (de fapt, un semn al adresei editorilor) ca și eroarea la întregime. Ne conșo-lăm cu gîndul că, năuc, nu ne-am desînțit opțiunile anterioare (ceea ce nu e puțin lucrul, nu-l așa?) și că, deci, scopul nostru a fost slujit, probabil, în modul optim... În ce privește noile versuri pe care ni le trimiteți, problemele sînt aceleași ca și înainte, aceeași înțelegere fără scăpare, aceeași jucărie „de mînd”, inconștient, ușoare, stropite cu „odionon” metaforic... (Ceva, oarecum, în „Dilemă”, „Somajie”, „Umire”).

G.P.V. : Lucruri modeste, în general, scrise cam grăbit și neglijent (v. de pildă, expresia — laimotiv, echivoc, dubiosă, „armăsar / ce lovește sub capite istoria”...?), etc.). Cîteva pagini, mai curate, par să promită, totuși, ceva: „Dintr-o figură în altă”, „Form în vid” și, mai ales, „Sînt porumbelul pîcii”, pe a idee interesantă (cuca că finalizarea lasă de dorit iar neînțelese și hîrtioase prozodie strică totul!).

T. SERBAN : Mai bine, în „Tîrziu”, „Maturitate”.

Ion Dascălu, M. Pasail-Brîla, Lica Luminărescu, George Călin, C. M. Rugu, K. J. Horowitz, Adrian Jurek, Nicolae Pandele, Marin Tocilă, Jean Bartes, Dumitru Cornea, Haralambie Truță, M. L. Popovici, Diana Trandafir, Felix D. Manolescu, Paraschiv Danielescu, Anton Dragoș : Invercări de nivel modest.

Geo Dumitrescu

N.R. Manuscrisele nu se în-poiază.

Autobuzul

Privesc pe geam uzezeala vieții. Absorb cu viteză regulamentul verdele, roșu, galbenul și cerul bleu pistruiat cu cumuși drăgălași. Trăiesc o dimineață sentimentală. Astăzi n-am să mă supăr pe voi indiferent ce veți face cu mine. Imi simt perforată retina de pălăriile voastre așezate pe grîmsoa, pe coșuri, pe carii și pe cuvinte de tot felul. Un miros de transpirație și de tutun se amestecă cu privirile voastre superficiale. Dar eu vă zîmbesc.

Autobuzul acesta este posibil să însemne mai mult sau să ne ducă oriunde întotdeauna. Gîndurile voastre străbat ca săbiile orașul iar unele, gelatinoase, se scurg lent. Ne lipim unii de alții, ca fratii, plîmîni ne filtrează un cocteil de spray-uri superexcitante și înaintăm. Cineva întreabă cit e ora și toate miinile stîngi s-au ridicat dezecivilbrînd orice gînd ascuns.

T. C. GEORGESCU

Mă bucur că plouă

În încă bine minte camera aceea mare cu poturi suprapuse în care scriam poeme și primeam biscuiți cu o batistă dantelată la ore fixe ștergeam nasul pistoliului-mitrolier și ne vorbeam politicos despre moarte și eu aprobam stîngînd să trăiți așa încît mă bucur că te cunosc fotă trîstă cu ochi de rubin și păr vinetiu mă bucur că e tîrziu și dacă pîngem nu e nimeni să ne audă mă bucur că plouă și toată pulberea-i udă

DAN EMILIAN ROȘCA

Francisc Bartok: „Morie”

Iubire

Voi locui într-o casă cu pereți subțiri de acvariu greșit bînd la usa mea vor deveni mult mai muzicelli iar acustica va fi atît de perfectă încît cînd voi roși cuvîntul iubire vor deveni vîștă cu floi și cu pasări...

IOAN GABUDEAN

Distanță

Clădiri argintii plante carnivore năvălind din asfalt rivnice pîmîntul de sus picioarele mele rechini mîncători de aer mi s-au furșat în oer mi am renunțat să mai ud florile le-am cusut petalele cu sîmî în spate e dușmanul meu blocul cu o mie de etaje merg și mi-e teamă să privesc înapoi în spîmînt în spate răsuflarea fierbîntă aprîmîndu-se

ADRIAN PETRIȘOR

Eu te vreau

M-am ridicat din cele știute și neștiute în patul cazon de cuvinte cu gamela la cîpătii privind printre gratii lumina leacală ajungînd să îngrîn cu sufletul la gură: „Dacă tu nu mă vrei eu te vreau!”

EMIL PETRESCU

Tîrziu

Visele m-au atîns de brumă, ruginește plictisînt orizontul, cîntecule se frînge în urma pasărilor. Un corb sving cîteva nucii uitate în stînga pieptului.

TITU SERBAN

Idiia modernă la barul „Orizont”

Săbiți curbate, săbiți lungi de ocheade mi-ai înfîpt în piept la barul Orizont și mi-ai fierbîntat singele de am azvîrlit totul de pe mine — nu mi-am păstrat decît cămașa ca să mă vezi cît sînt de suplu. Mustrata îmi curgea în jos, cureoua mă strîngea — era și ridicol cît mă strîngea peste burț, dar dansam intruna și beam cînzano și dormeam kent, ca dracu’ — domne curiosasem și omînd aveam intenții serioase: plînc te ai zis: mai adu două sticle de cînzano și-am mai cerut și o pădure de pahare lungi de plastic și am plătî 857 lei; drept care tu mi-ai dat încă două pupicuri și m-ai invitat la restaurant — primul etaj — drept care am mai plătî 217 lei plus măruntii. Iar la vîlo 30 Decembrie cînd am ajuns — era în zori — m-ai pus să cînt pînă la ora 6 și ceva, cînd ai zis: Vezi că s-a deschis Alimintara, du-te și tu și ia un coniac, măcar...

ION IOSIF

PREMIUL REVISTEI „LUCEAFĂRUL” LA CONCURSUL MUNICIPAL DE POEZIE, BUCUREȘTI — 1982

LUIGI TOMA

Timărul Luigi Toma, student în cibernetică, mi se pare în anul al doilea, este un caz fîc de înzestrare multilaterală: în creația lui, riguroasă și precisă, iar poezia sa, este al învîș, de formă „solemnă”, promițător; a cîștigat premiul „Luceafărul” la Concursul Municipal de Poezie, organizat de municipiul București. Iată un debut care, probabil, nu va trece neobservat.

Art. Silv.

Aripi de înger

Ce ipostază, Doamne! Culegînd de pe covor piese imprăștiate din domno-ul de ieri, al lor, și pe cele dintr-o ieri și mine, ale noastre, cerina ajutor. Lăsa-te pleoapele peste livada cu caiși înfloriți. Pleoapele arse pe ochii treziți de zgometul fructelor prea coapte, zburînd din retină, zburînd din noaptea.

Incantație

Blago, mag alb, n-ai culori, emul hain al lui Jean-Jacques, Um-e, da, -lor ochii ochi de lap fosforescenți care-i caută pe Pan ori pe-un alt Pan-lil osof... Intrebarea? E-un răspuns absurd, dar lor fix punct, dar suprem cadou lui Yorik aparent.

Ucenici la adevăr

Urmare din pag. 1

Și ale profesorilor noștri mai îndrăzneți. Avem să citim, să înțelegem — atît cît putem noi la vîrstă aceea, dar, mai ales, avem să trăim, după aceea, fiecare frază, fiecare adevăr al Congresului al IX-lea.

Anii de ucenicie sînt foarte importanți pentru orice om fie că vrea să devină zăpăz sau inginer, strungar, artist plastic, instalator sau cibernetician. Generația ce se pregătea în '63 sînt în adolescență, ucenicia la un mare maestru: Adevărul. La Congresul al IX-lea se enunțaseră adevăruri zguduitoare. În spiritul impus de Congres luam cunoștință de încă multe alte deformări. Sufletul unui copil este deosebit de sensibil acestei noțiuni, adolescentul roșește și cînd aude un neadevăr. Vă imaginați ce șansă înseamnă pentru noi (promotiv sau generativ, fie cum veți vrea) care ne-am săvîrșit educația în cultul adevărurilor despre istoria noastră, despre noi ca popor? În cartea de istorie după care învățam sora mea, Marea Adunare și actul istoric de la Alba Iulia de la 1 decembrie 1918 nici nu era consemnat, ca să dau numai un singur exemplu. Dacă mai adăugăm climatul gîferesc datorat tot acestui spirit al Adevărului și care apăreau cărțile, sub care se edita mastiv clasic literaturii române, sub care se traduceau opere fundamentale ale literaturii mondiale, ca și tot ceea ce putea concura la o educare complexă a unui tînr, putem spune că ucenicia noastră ne obligă să fim pururi fideli maestrului Adevăr. Cîci, ce om (ce scriitor) nu mai fi fiind acela ce-ți uită (trădează) adolescența în care a-nădătat cum cuvintele rostuite și poartă adevărul, pentru ca mai tîrziu să-și îngroape capul în nisipul călduț al amăgiriilor. A-nchide ochii nu înseamnă că nu ești tu văzuți!

Rostul în cetate

Urmare din pag. 1

cîmp de acțiune deosebit de vast. Scriitorii adevărați au fost conștienți în permanență — și nu de azi, de ieri — de forța cuvîntului. Exprimă idei, sentimente, convingeri, cuvîntul nu reprezintă, sau nu trebuie să reprezinte, doar fulgerarea de moment a unei intuiții fără acoperire, a unui gînd necontrolat de conștiință. Pentru că bucuria cuvîntului a însemnat mereu și mereu bucuria relevării adevărului scriitorului despre el însuși, despre oamenii din jurul lui, despre societatea în mijlocul căreia s-a născut. Iată, deci, că literatura s-a circumscris în permanență în ideea de conștiință. Și nu este întimplător faptul atît de ușor demonstrabil, că, în fond, operele cele mai fecunde, care au rezistat cel mai bine timpului și s-au impus atenției a generații și generații de cititori, sînt tocmai acelea care probează, cu spiritul și litera lor, acest fundamental gîst.

CONFABULE

Guvidele

Îi zise Guvidele Delfinului / într-o dimineață așa și așa / cînd acesta din urmă se apropiase / de firm și vădă și el / cum mai trăiesc oamenii / în ce ape se mai scaldă / care dintre ei are dreptul să înoie în larg / și care nu / dragă / deci zise Guvidele / eu anul nu le înțeleg / de ce tot te zbași de cele-colo / departe / cînd al putea rămîne aici / prin presajma mea / și ai avea de toate / chiar și umbră mă sînei / cînd soarele arde prea tare / nu mai spun de hrană / cită vrei și fără osteneală / din ce se aruncă / asta îi zise Guvidele Delfinului / înainte de a înghii / lacom / o fărîmă de carne din cișligul undiei.

Iulian Neacșu

REVISTA STRĂINĂ

● **PROBLEMA** care privește destinul artistic al marilor creații literare a fost discutată într-o amplă discuție din presa vest-germană. Pornind de la analiza semnificației intelectuale a conștientărilor în mijlocul marilor crize, în așa-numitele „centru economic” și în creațiile artistice, autorul de azi s-a ajuns la concluzia că tendința descifrabilă, în ultimele două decenii, de a fugi în subteran este datorată viteșii și capacității de analiză intelectuală precum și încrederii artistice și sensibilității publicului. Dispersarea excesivă a instituțiilor de spectacol și a centrelor de interes intelectual precum și mutarea familiilor în banu-leuri este, în acest punct, de vedere, contrară. S-a propus, de altfel, o întrebare politică de reînnoire a maselor de oameni în centrul orașelor, care condus, prin creșterea și dezvoltarea solicitării sensibilității și funcțiilor intelectuale, la o accentuare a unor trăsături importante ale personalității umane.

● **UNA DIN ȘCOLILE** cele mai reputeate „de literatură” contemporană se află pe lângă Universitatea Iowa din Iowa City. Fondat în deceniul al patrulea al secolului nostru, acest compartiment al universității, care „produce” scriitori, a cunoscut în timp o frumoasă evoluție, mîndrindu-se astăzi cu numele dintre cele mai importante din literatura americană, din rîndul profesorilor și studenților săi. La ora actuală, interesantă este revista care apare pe lângă acest departament, publicînd articele originale, cît și traduceri din toate țările lumii. Un interes constant au manifestat în traducători din departamentul de Creative-writing pentru literatura română, din a cărei poezie au tradus în mod constant grupaje întregi.

● **CONTROVERSA** în jurul operei lui Camus continuă. După monografiile apărute în Anglia, presa literară franceză se face ecoul unui nou interes pentru opera autorului Caietelor. Dincolo de manihelismul care poate fi descifrat unelci chiar în paginile sale este, în acest punct, de vedere, contrară. S-a propus, de altfel, o întrebare politică de reînnoire a maselor de oameni în centrul orașelor, care condus, prin creșterea și dezvoltarea solicitării sensibilității și funcțiilor intelectuale, la o accentuare a unor trăsături importante ale personalității umane.

● **GENERATIA** revoluțiilor americane de pe coasta de vest, din deceniul VI, care au făcut furor prin protestul lor zăpăz în spatele prăvăliilor de la alcoolului sau marijuana, a devenit în parte legendară, în parte operativă profitabilă de reclamă culturală. Alan Ginsberg, care a făcut cîndva senzație, publicîndu-și o poezie în ipostaza sa adultă, și care a celebrat urticul de revoltă al tîneretului de atunci, este azi un conferențiar linet și un cititor de poezie la întîlniri în super-market-uri. O recentă informație de presă n-l descrie bucurîndu-se de onorariile care depășesc 4 cifre pentru o oră de discuții cu cumpărătorii înfrîntat într-un mare magazin american, aglomerat de lectură a una sau două din poemle sale cele mai cuminți. Ce-ar fi spus Kerouac de așa ceva?

● **UN EFORT** de restaurare cu totul deosebit a fost făcut în aparamentul pe care l-a ocupat scriitorul Ivo Andrić. La Belgrad, la etajul I și al unuia din etajele de locuit, autorul a creat un spațiu de Dina a locuit în ultima parte a vieții sale. La ora actuală, o casă memorială, amenajată sub îndrumarea unei tinere cercetătoare, Drinica Tomić, adăpostea biblioteca și o parte din arhivă. Este mai important obiecta personală care au aparținut scriitorului, expunnd, de asemenea, manuscrise și alte elemente de studiu literar, care pot permite cercetătorilor a investiga mai profundă a universului scriitorului. Un punct de atracție îl constituie fîșierul de nume al lui Ivo Andrić, o colecție de apoteive dintre cele mai rare, pe care le-a putut da a lungul întregii sale vieți, avînd o adevărată fascinație pentru găstrea originii lor.

● **UN ARTICOL** dintr-un săptămînal american face analiza perioadei de regătită indigenă în Hawaii. Dincolo de imaginile carnavalice, cu suverani nepoști, într-o țară mică și relativ săracă, publicîndu-se toate de un climat de toleranță tradițională, comentarii actuali remarcă gustul straniu pentru europenitate, adică pentru construcții și stil de viață de pe vecitului continent. Desigur, întreaga cu Statele a pus capăt acestei scurte infirmități a unei tradiții de natură „colonială”, ce și-a lăsat însă o amprentă în atmosfera socială mai relaxată și într-un anumit gust pentru diversitatea culturală a moștenirilor care constituie astăzi mozaicul alt de atrăgător al neajăsurii artistice al insulelor din acest arhipelag exotic.

REPERE

„Secretele capodoperelor”

Considerațiile obișnuite asupra operei de artă au în vedere numai gîndirea pictorială, cîntul sau de natură ideologică, dacă-i putem spune așa, ceea ce specialistul francez Madeleine Hours consenmăză printr-un citat din Valery: „Pictura este făcută de gîndirea și de mina artistului”. Cu toate acestea, bunii cunoscători ai domeniului știu ce farmec învîncibil se află în reconstruirea procesului material de creație, în căutarea răsădită a artistului, dedicată tonului celui mai pur, transparenței celei mai luminoase. O carte consacrată unor asemenea probleme, chiar sub forma analizei de metode științifice sau, mai bine zis, de tehnică modernă, în ceea ce privește investigația lucrărilor unor mari maestri, este desigur o lectură savuroasă, un prilej de a te cufunda în oceanul de preocupări ce par mărunte, dar care dau întreaga măsură a pasiunii reale pentru obiectul artistic. Adică ceea ce spune Madeleine Hours: „Opera de artă este materie înainte de a fi mesaj. Odată terminată, ea are o individualitate proprie, sinteză a gîndirii, a sensibilității și a priceperii manuale a creatorului său. Opera formează un tot în care latura fizică și cea spirituală sînt armonios îmbinate în decursul vechimii istorice și amatori s-au străduit să analizeze îndeosebi concepțiile și legile care au cîrmuit elaborarea operei de artă. Interesul acordat acum tehnicilor ce îngăduie regăsirea etapelor succesive ale elaborării unei picturi, disocierii elementelor ei constitutive, analizarea lor, este un fapt nou, faptul timpului nostru”.

Alcînd cartea autoarei franceze, Laura Irodoiu Aslan a probat un gust dintre cele mai fine pentru autenticitatea faptului de artă, pentru caracterul ei de produs al muncii, al îndemnării care se supune spiritului, mărturisim noi însine o pasiune pentru artizan, pentru meseria-

Francisc Bartok: „Cloșca”

CUMPĂNĂ

ZECE

I. Traducere liberă dintr-un gînditor francez: „Arta e un lac înmaginîr în care orăcîite broaște reșic”.

II. „Memorie de elefant!” În fîlești stă memoria lui: un elefant fără fîlești nu mai ține minte nimic.

III. Dacă nu i-ar spune ceilalți, orbul n-ar ști niciodată unde-i sint ochii.

IV. Aluzie lirică: dau o carte probabilă pentru o frază sigură.

V. Unul își umple perna cu fulgi de găin, altul — cu pene de vultur. Primul își odihnește fruntea pe ea, celălalt se culcă alături de ea.

VI. Pentru a vedea mai bine realitatea, autorul caută un ochean și găsește un personaj.

VII. Ca să nu fie traumatizate metaforele de înaltă calitate (prin făcîndu-le afon al mașinii de scris), se recomandă scrisul de mîna.

VIII. Subiectivismul e convins că soarele pulează din cauza inimii lui.

IX. Aristotel sporește. Dacă arta imită realul, o poezie de creață, fiind reală, poate fi imitată. X. Există ureche muzicală, ureche poetică, ureche politică și ochi astronomic.

George Alboiu

Valentin F. Mihăescu

